48-77

düşünmeyin

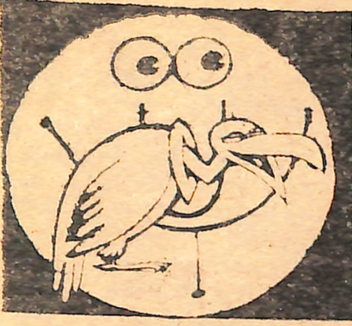

ZİRAAT BANKASI

her yerde
her zaman

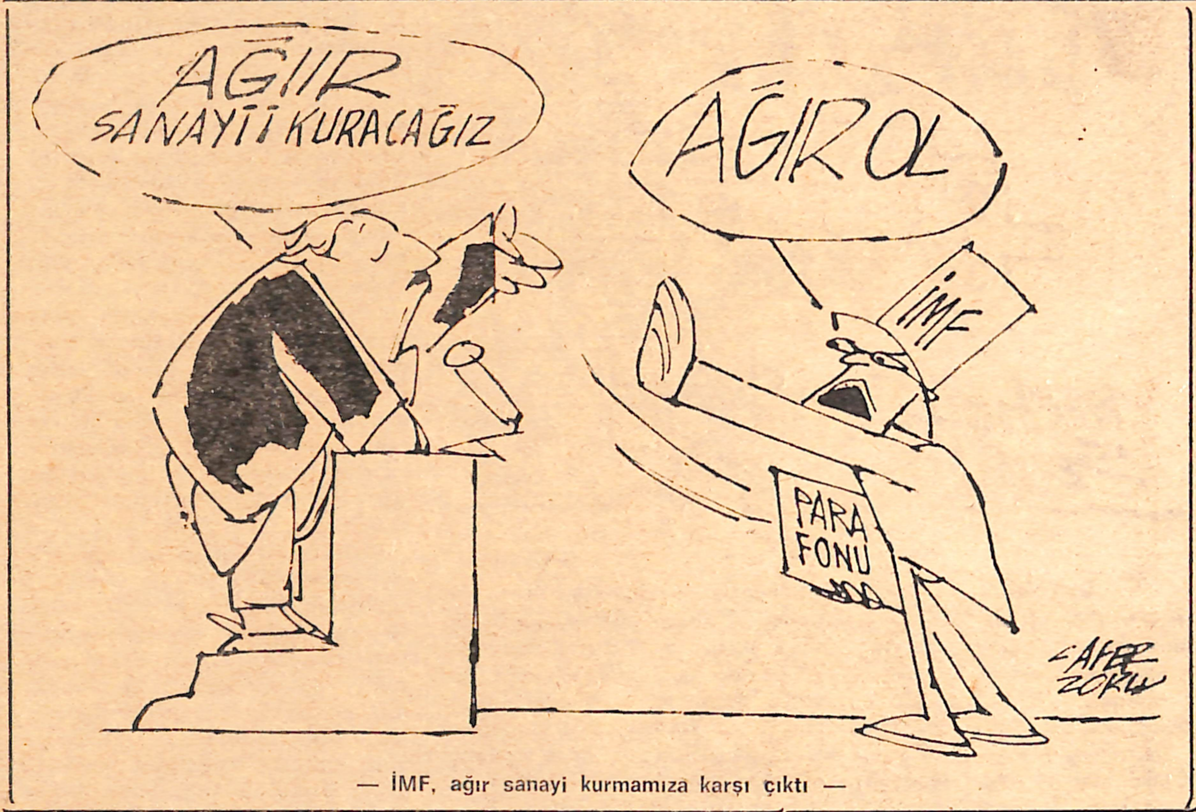
SİZLERLE

Ak — 208

Akbaba

Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ Yıl: 55 - Cilt: 32 - Sayı: 48 23 Kasım 1977

— İMF, ağır sanayi kurmamıza karşı çıktı —

KURBANLAR BAYRAM EDEBİLİR Mİ?

«Bayramda nereye gideceksiniz?» diye soruyor bir seyahat acentesi gazetede. Sonra kendi sorusunu kendisi yanıtlıyor:

«Sorulur mu? Elbette eğlence ve alış-veriş cenneti Varşova'ya.»

Buna benzer başka gezi programları da var ama, biz bu bayramı kendi cennet yurdumuzda geçirmeyi yeğ tuttuk. Bu satırları okuduğunuza göre siz de şu anda Varşova'da falan değilsiniz. Şişli'nin pasajları, Tophane'nin Amerika'yı aratmayan dükkânları çoğumuzun alış-veriş gereksinmelerimizi karşılıyor demek ki. Eğlenceye gelince... Bunu çoktandır ikinci plâna bıraktık. Kalkınma hamlemizin gerçekleşebilmesi için gece gündüz çalışmamız gerektiğini biliyoruz. Arada fırsat buldukça fiyatlarla kovalamaca, caddelerde üstümüze gelen lüks arabalarla birdirbir, ev sahipleriyle köşe kapmaca, mutlu yarınlarla körebe oynuyoruz.

Kaçımız kurban kesebileceğiz? Kaçımız yoksulların bir parça et yiyebilmesini sağlayabileceğiz Kaçımız yoksulları düşünebilecek durumdayız?

Ya bayram ziyaretleri? Yol parasından mı dem vuralım, çikolata ve şeker fiyatlarından mı? Bir çocuğun üstü başı kaça çıkıyor, biliyor musunuz?

Gelin de aramayın çocukluğunuzun bayramlarını. Çocukluğunuzdaki yer şöyle dursun, birkaç yıl önceki bayramları aramıyor musunuz? Geçen Kurban Bayramında bile görünüm daha iyi değil miydi? Önümüzdeki bayram bu günleri de aramayacağımızı umuyor musunuz?

Kalkınan Türkiye, öyle mi? Kayık salıncakta uyutulan Türkiye. İnceldikçe incelen, ama insanı çatlatırcasına bir inatla bir türlü kopmayan binbir sorun. Her gün, beklenilmesi gereken bir başka dönüm noktası. Seçimler dedik, geldi geçti. Hükümet dedik, garip türden de olsa kuruldu. Devalüasyon dedik, azar azar iğne kabamıza girmeye başladı. Muhalefet biraz toparlansa dedik, «yerel seçimler bir yapılsın hele,» karşılığını aldık.

Bekliyoruz işte. IMF'nin kesenin ağzını açmasını, Meclis'e Başkan seçilmesini, İkinci Milliyetçi Cephe'nin çatısının çökmesini, Mart ayının gelip katsayının yükselmesini, enerji sıkıntısının giderilmesini, fiyat artışlarının hızının kesilmesini... Bunlar gerçekleşirse, ya da bunların gerçekleşmesinden umudumuzu kesince, bekleyecek başka şeyler bulacağız kendimize.

Yarını düşünmekten bugünü yaşamaya olanak bulamıyoruz. Hele bir yarın olsun, o zaman öbür günü düşünmeye başlarız. Suçumuz ne bizim? Eksiğimiz ne Tembel miyiz? Kafamız mı çalışmıyor? Çok kötü yürekliyiz de onun cezasını mı çekiyoruz? Birileri bize büyü mü yaptı? Aramıza giren düşman ajanları dünyamızı karartmaya, bizi birbirimize düşürmeye mi çalışıyor?

Bizim düşman ajanlarına ihtiyacımız var mı gerçekten? Dedikleri gibi, böyle dostlar varken düşmana ne gerek? Biz birbirimizin gırtlağına kurt gibi saldırıyoruz. Altta kalanın canının çıkacağını bilir gibi. Boğulmamanın tek yolunun başkalarının suyun dibine batması olduğunu düşünürcesine. Toplumun alt ve üst sınıfları arasında kavuşmaz uçurumlar oluşmuş. Bizim güçlülerimiz efeliklerini bizim güçsüzlere gösteriyorlar.

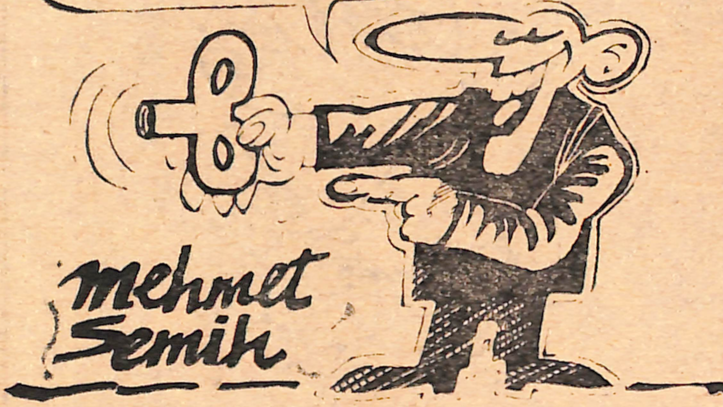
Bayramlar dostluk ve kardeşlik sözlerinin bolca edildiği zamanlardır. Koşullar değişmedikçe bu kavramların boş sözler olmaktan çıkıp içten duygulara dönüşmesi çok zor.

Yine de içinizdeki sevgi kırıntılarını bir araya toplamaya çalışın. Kırılmış gülümsemenizi biraz olsun onarın. Sıkıntılar geçer elbet. Gün olur, birbirimizin bayramını adet yerini bulsun diye değil, coşkuyla kutlarız.

AKBABA

MECLİS

Hafif Sanayimiz Nasıl Kurulur?

DUYURU

HAF-SAN (Tüm Hafif Sanayiciler Birleşme ve Dayanışma Ortaklığı.) Hafif Sanayimiz nasıl kurulacak? (Açık oturum.) 3/1/19.., tarihi cuma günü, İstanbul, Hacı Baba Çıkmazı No. 99'daki kendi toplantı salonunda saat 22.00'de aşağıdaki gündeme göre toplanacaklardır.

GÜNDEM

1 — Açılış ve saygı duruşu.
2 — Açık oturum başkanlık seçimi.
3 — Başkan'ın açış konuşması.
4 — Konukların konuşması.
5 — Yönetim kurulu'nun çalışma raporu, denetleme ve onur kurulu raporlarının tartışılması.
6 — Hafif sanayi komisyonunun seçimi.
7 — Eleştiriler.
8 — Tarihi geçmişimiz ve hafif sanayimiz.
9 — Açık oturum'da tüzük değişiklikleri.
10 — Genel bir komisyonun seçimi, saptama tasarılarının yolsuzluktan kurtarılması.
11 — Dilekler ve istekler.
12 — Açık oturum kapanış konuşması.

İktisadi gelişmemizin nasıl çıkmaza girdiğini hâlâ düşünürüm de, bir türlü akıl erdiremem. Bunca yıldır tanıdığım, halktan yana, halkın hizmetine sunduğu ağır sanayi kuruluşları dünya düzeyinde bir kapital birikimine eriştiği halde, bu kuruluşların iflâs etmesi sizleri pek düşündürmese bile, tüm ortaklıklarda hisse sahibi olan Fuat Futurlu'yu kara kara düşündürüyordur herhalde (!)

Bugün Fuat Futurlu başkanlığında toplanacak, eski ağır, yeni hafif sanayicilerimiz, reform taslakları ön çalışmalarını kapsıyacak olan açık oturum, demek yurdumuzun çalışkan iş adamlarını bir araya getiriyordu. Fuat Futurlu yeniden işsizlik sorununa el atmış olmalı ki, bu kez de hafif sanayicilerimizi bir araya getirmenin yollarını arayıp duruyordu. Yurdumuzdaki ağır sanayi gümbürtülerini böylece azaltmış olacak! Zaten benim anladığım şu: her yanda yükselen fabrika bacaları ağır sanayimizi kalkındıracaksa, eline bir balyoz geçiren, «ağır sanayiciyim» diye boy gösterip, elindeki balyozu yok yere vuracaksa, o ağır değil, hafif sanayici bile olamaz. Neymiş? Ağır sanayimiz gelişecekmiş. Bırakın şu ağır sanayi safsatasını, biraz olsun hafif sanayi alanında boy gösterin. Bakalım reformlar neler getirecek Eh bu işi de Fuat Futurlu'dan başkası yapamazdı doğrusu.

Hacı Baba Çıkmazı'ndaki, fabrika toplantı salonunda «Hafif Sanayimiz Nasıl Kurulacak?» adı altında bir açık oturum düzenlenmişti. Açık oturumumuz ilk konuşması, aynı zamanda açık oturuma başkanlık eden Fuat Futurlu'ydu. Fuat Futurlu ilkin güncel hafif sanayi'e değinmiş, daha sonra da:

— Aziz büyüklerim!.. Değerli arkadaşlarım!.. Sayın hafif sanayiciler!.. Bugün burada toplanmamızın önemini biliyorsunuz. Yurt satıhında bir hafif sanayi, aziz milletimize hizmet götürmenin mutluluğu, hattâ büyük bir kıvanç içindeyiz. Bunca zamandır sanayide kalkınmayı öne sürerek, sanayide devrim yapacaklarını mütehaddit kereler tekrarlıyan, bu eksen etrafında dönüp türlü vaadlerle halkımızı ve sanayicilerimizi aldatan, onların iyi niyetlerini istismar edenler, iki yüzlülüklerinin diyetini er geç ödiyeceklerdir. Şimdi sizlere soruyorum: kim bu safsata okuyanlar? Halkın ayağına hizmet götürüleceğini söyleyip, halkımızın dertlerini birkaç zaman sonra unutanlar?.. Halkın sorunlarını, duygu ve istemini suistismar edenler?.. Gereken vaade içinde tarumar oldukları anlıyacaklardır. Bu, tarihimizin geçmiş dönemlerinde de, onlara verdiği büyük bir dersi hatırlatacaktır. Bu dönemde, yine tarihe geçecek bir ders verilecektir. Her dönemde olduğu gibi, tâ Cafcaf'lı Nuri Paşa, Teftişibeşer Hasan Paşa, Abdülü Rezzak İsmail Paşa, Hanedanı Osman Rıza Paşa'nın şarka ve garba verdikleri büyük dersleri unutmamalıyız. Çağımız öyle bir çağdır ki... Yaşadığımız çağın içinde!.. Hafif sanayimizin tarihi geçmişini göz önünde tutarsak, tahminen yüz küsürat yılı aşkın, koskoca bir as'rı geçkin olduğu hemen anlaşılacaktır. Yurdumuzda ilk kez hafif sanayii kuran ve o uğurda kendini feda etmekten çekinmiyen, varını yoğunu, canını vermekten kaçınmıyan bir kişi olarak: Tüccar-ı Zade Zatı Muhterem'i de saygı ile anmamız gerekir. Onun ortakları: Zatı Zevat Efendi, Mahsusu Taki Efendi, Mahdumu İrebab Efendi, Ticareti Erbab Efendi, Narin Kabakulakyan Efendi gibi dâhi sanayi erbaplarını hiç bir zaman unutmıyacağız. Tarihimizin en derin sayfalarına gark olmuş bu aziz kişiler daima saygıyla anılacaklardır.

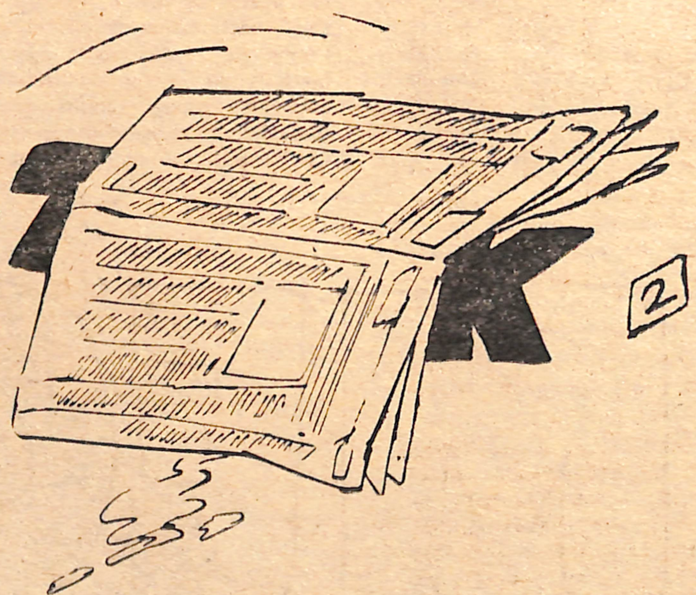
Hafif sanayi vardır, hafif sanayicik vardır!

Efendim, tarihi geçmişimizi hatırlıyarak, edinilen büyük tecrübelerle sanayicilerimiz artık aldatılmıyacak! Müsaadelerinizle bunu daha açık bir anlatımla sizlere iletmek istiyorum: Gazetelerde okuduğumuz, radyoda dinlediğimiz, televizyonda izlediğimiz gibi, bizim attığımız temeller sağlam olup, diğer bi sanayici gurubu tarafından yerinden çıkarılmıyacak. Sağlam temeller üzerine oturtacağımız sanayi tesisleri binlerce hektarlık yer kaplayıp, yüzbinlerce ton betondan inşaa edilecektir. Geçtiğimiz günlerde: «..............i» deki, «........a» daki, «...............a» da yerinden çıkarılan temelleri gazetelerin baş sayfalarında gördük. Şimdi, bu uğurda direnmenin en yüce örneklerini göstererek, metin adımlarla ilerliyeceğiz. Döviz transferi, enflasyon ve develüasyondan yurdumuzu kurtaracağız. Ham madde sorununu gözden geçirip, ilk plân taslaklarımıza alacağız. Diğer ülkelere ise hafif sanayi mamullerimizin ihracını gerçekleştireceğiz. Halen yapımı sürdürülen, «..............k», «..............l», «..............a» daki fabrikalarımız gelecek yıla değin bitecek, önümüzdeki günlerde, «... ....m», «..............i» deki temel atma törenleriyle birlikte, iki büyük fabrikaya daha kavuşmuş olacağız. Bu durumu göz önünde tutarak, yüksek huzurlarınızda emirlerinize danışılacaktır.

Sayın baylar!.. çalışma raporlarında belirtilen, hafif sanayimizin ürettiği malların bir kısmı şimdiden pazarlanmış olup, gelecek günlerde ihracı beklenmektedir. Pazarlanan malların «Mc Qo 11» silebiyle gönderilmesi uygun görülmüş, ikinci parti ihraç ürünlerimiz de bir kaç ay içinde yerlerine ulaştırılacaktır. Döviz sıkıntısı dar boğaza girmişken, ihraç edilen hafif sanayi ürünleri yurdumuza döviz transferini sağlıyacak, çekilen döviz sıkıntısı dar boğazdan kurtarılacaktır. Böyle giderse, hafif sanayimiz umulduğundan daha çok kâr sağlıyacak, ortaklarını çoğaltıp sermayesini arttıracak, büyük bir tröst olacaktır. Edindiğimiz bilgiye göre: hafif sa-

1

TRAFİK

— Trafik kazaları artıyor —

nayi kuruluşlarımızda ortak sayısı giderek artmakta, bugüne değin elli dört kişi gerekli işlemlerini tamamlayıp, hafif sanayimize katılmıştır.

Törenle dördüncü temeli atma başarısını da gösteren bizler, en büyük abidemizin dikilmesine yardımcı olarak, yine bu abideyi yüceltmenin mutluluğu içindeyiz. Bu cümleden olarak... geleceğimizi garantiye almak ve son plânlar bikez daha gözden geçirilip, ikinci yıl plânlarıyla yürürlüğe girecektir. Bu demektir ki... Hafif sanayimizin gerçek bir zafere ulaşması!.. Bu demektir ki... Hafif sanayimizin döviz kaybını önliyeceği, yurdumuaz döviz sokmanın yollarını!.. Bu demektir ki... Madem hafif sanayimiz var, üzerine inşaa edilecek ek tesisleriyle bi o kadar daha!..

Efendim hafif sanayimizin kalkınması salt ekonomik değil. Sosyolojik, biyolojik, teknolojik, bakteriyolojik ve bilcümle mesleki dallarda olduğu gibi bilimsel araştırmalar geerktiren... ve de bu araştırmalar sonucunda ise tahlili bilgiler edinilmiş olup... Ekonomik bir çöküntüyü bertaraf edecektir! Bilimsel inceleme konusuna gelince: demin de bahsettiğim gibi hafif sanayi teknik unsurlarla ele alma-nın bizlere vereceği, siz sayın sanayicilerimize kazndıracağı daha bir çok şey... En küçük nokta üzerinde günlerce düşünülmüş, aylarca yorumlar yapılmıştır. Önemle...

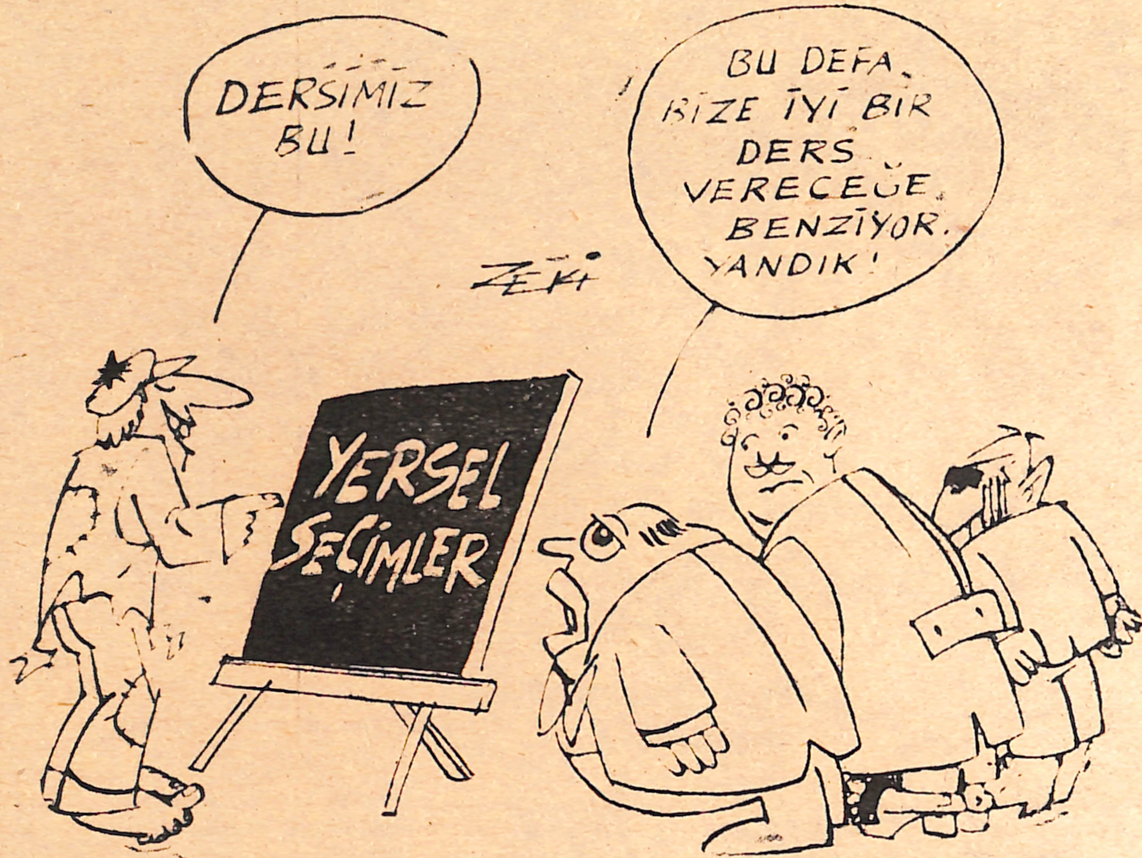
Hacı Baba Çıkmazı'ndaki fabrika idarehanesinde tüm ortaklık işlemlerinin ön hazırlıkları tamamlanıp, idare meclisi'ne sunuldu. Fuat Futurlu başkanlığında, hafif sanayicilerimiz bir dakikalık saygı duruşundan sonra, sıra and içme törenine gelmişti. Hafif sanayicilerimiz Fuat Futurlu'nun söyleklerini gür sesleriyle bir bir tekrarladılar.

Yarın başka bir açık oturum ve başka bir toplantı vardı. İdare meclisi toplantısı'ydı bu. Görev dağıtımı yapılacaktı, görev verilen kişi, o verilen görevden yükümlü tutulacaktı.

Hâlâ düşünürüm de, Fuat Futurlu'nun işlerine bitürlü akıl erdiremem. Kurduğu hafif sanayi iflâs edeli iki yılı geçti, bir de baktım gazetelerde büyük büyük ortaklık ilânları, bizim Fuat Futurlu: orta hafif sanayimize el atmış! Yeni ortaklar bulmuş kendisine. Uzunca söylev çekmeyi de bırakmamış. Hep o Fuat, eski tas eski hamammış yine. İlk söylevlerinde burclar ve fizik ötesi olaylarını anlatmadan asıl konuşmaya geçemezmiş. Saatlerce konuştuğu olurmuş burclar ve fizik üzerine. Hosposis, Fuat Futurlu'ya uğur getirmiş olacak. Hosposis sayesinde milyonları vurmuş. Ben pek inanmadım ama!

Orta hafif sanayimizde tutunamazsa, küçük orta hafif sanayimizi kuracakmış Fuat Futurlu.

Üç yıl sonra, orta hafif sanayimiz bilinmiyen bir nedenle iflâs ettiği için, bu kez: küçük orta hafif sanayimizi kuruyormuş Fuat Futurlu. Küçük orta hafif sanayimiz iflâs edecek olursa... Yeni öneriler üzerine, değişik bir sistem uygulayacakmış. O zaman: minimini küçük orta hafif sanayi kurulacakmış.

Eski hafif sanayicilerimiz, orta küçük hafif ve minimini küçük orta sanayicilerimizin birleşerek Fuat Futurlu'yu tüm yurtta, yurt dışında ve hattâ akla gelecek her yerde arıyorlarmış. Hayali olarak kurulan ve de anında iflâs eden kuruluşların büyük sahibi (!) bu a'na kadar yakalanamamış.

Gariban sanayicilerimizin bildirisi:

«Başta hafif sanayicilerimiz olmak üzere, diğer sanayi kuruluşlarımızın da dolandırılıp, ellerindeki paralar son kuruşuna dek alınmıştır. Bu yurttaşlarımız, yirmi beş kişi üyesi bulunan, bir, Fuat Futurlu'yu arama kampanyası açmışlardır. Fuat Futurlu yakalandığı halde: yirmi beş takım elbise (İngiliz kumaşı), yirmi beş adet gömlek (naylon), yirmi beş adet kravat (ipekli), yirmi beş adet atlet fanilâsı (yün), yirmi beş adet çorap (merselize), yirmi beş adet iskarpin ve potin potin (yerli malı), yirmi beş adet saat (şimendifer marka), yirmi beş adet alyans (som altın), yirmi beş adet don (amelikan bezinden uzun paçalı),» vereceklerini açıklamışlardır.

(Eşyaların anında teslimi için, Tahtakale; Gariban Dede Sokak Teneşir Han No. 98/1'de ikâmet eden Şaban Saftemiz'e müracaatları rica olunur.)

NOT:

Gariban sanayicilerimiz çorap ve potinlerinin birin'i iyilik sever yurttaşlarımıza diğerini ise kendilerine saklıyacaklardır. Durum'u keyfiyete sunarız.

Bir gazete şunları yazıyordu:

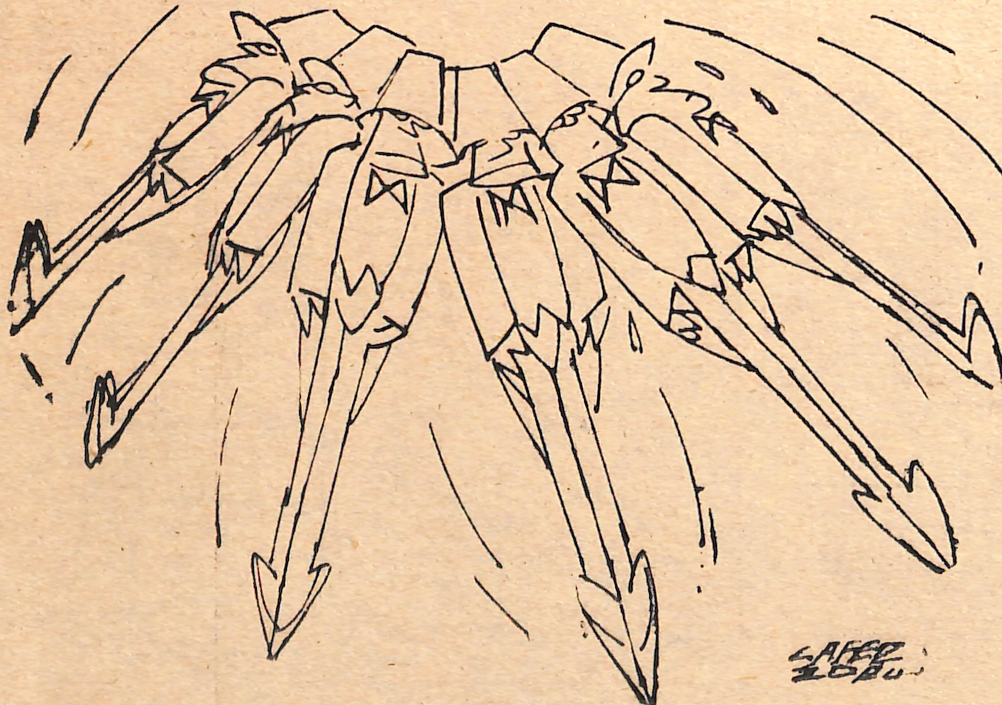
«Mazlum yurttaşlarımızı türlü vaadlerle kandırarak, ellerinden paralarını aldığı gibi ortadan kaybolan Fuat Futurlu halen yakalanamadı.

Şaban Saftemiz sözlerini şöyle bitirmiştir:

«Alma mazlumun ahını, çıkar âheste âheste.»

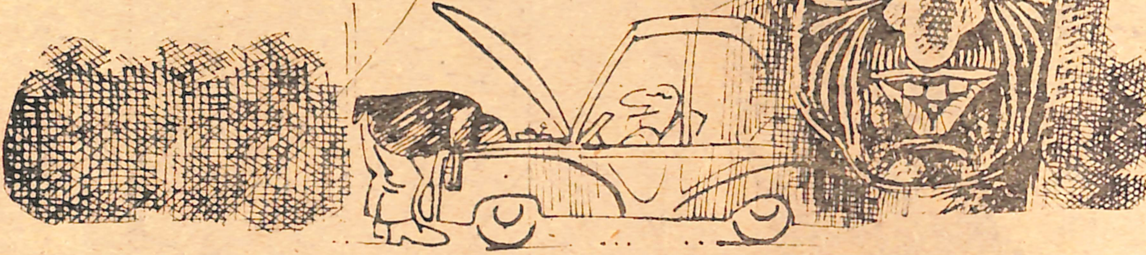
Hâlâ düşünürüm de...

Mehmet SEMİH

— CHP'li 126 eski parlamenter dayanışma derneği kurdu —

İstepan usta

muzaffer İZGÜ

ADANA'ya gidiyordum, bir başımaydım arabada. Yaşlı annem kalça kemiğini kırmıştı, onu iki yıl önce Eğridir'de tedavi ettirmiştim. Şimdi de yılda bir gidiyor, başında üç beş gün kalıyor, sonra yine çalıştığım yere geliyordum. Nazilli'yi biraz geçmiştim ki biri el kaldırdı arabaya. Kimbilir, belki Denizli'de inecekti, belki de Sarayköy'de. Oraya dek bana arkadaş olurdu, ben ona birşeyler sorardım, o bana birşeyler sorardı, konuşurduk. Bu düşünceyle arabayı durdurdum, dikiz aynasından gözlemeğe başladım. Adam koşuyordu, elinde sünnetçi çantalarına benzeyen bir çanta vardı. Sırıtıverdi birden kapınnı camından, yüzüme bakti, sonra kapının okluna asıldı. Çantasını ayak ucuna attı, kendi de geçti ön koltuğa oturdu.

— Merhaba, dedi.

— Merhaba, dedim...

Yola bakıyordu. Bazan yanımızdan geçen bir kamyon,u bir otobüsü gözleriyle izliyor, hattâ dönüp geriye bakıyordu.

— Birini falan mı gözlüyorsun? diye sordum.

— Yoo, dedi, ben meraklıyım...

Elli elli beş yaşlarındaydı. Yüzü kurumuş tarlalar gibi çatlak ve kırışıktı. Bu kırışıklık ortasında fıldır fıldır dönen gözleriyle ancak yaşını saptayabilirdiniz, oysa ki yüzüne bakınca, belki de altmış, altmış beş yaşında demek mümkündü..

— Nereye gidiyorsunuz? diye sordum.

— Ben mi? dedi...

Sanki arabada başka biri varmış gibi... Eliyle uzakları işaret etti:

— Bilmem ki, Eğridir'e, dedi. Orada bir asker arkadaşım var, onun yanına. İş bulacağım orada, çalışacağım...

Çoluk çocuğunu sormak geçti içimden, ama yolun uzunluğunu düşününce, vazgeçtim, nasıl olsa ilerde kendisi açardı. Sorarak değil, sormadan anlatılan şeyler daha çok öykü olurdu... Arabanın orasına burasına. Modelini sordu:

— 1956, dedim...

Güldü:

— Bu da bizim gibi kilometresini doldurmuş amma maşallah, dedi. İyi çekiyor, iyi gaz yiyor... Bakımlı... Bakmak gerek, nasıl insanın bakımlısı belli olursa, arabanın da... Et yiyenin yüzü kâğıt gibi olur, ot yiyenin yüzü kayış gibi olur... Pencereyi biraz açabilir miyim?

— Elbette, dedim... Adınızı bilmiyorum...

Çok büyük bir hatâ işlemiş gibi:

— Yaa gerçekten adımı söylemedim, oysa ki arabaya binerken söylemeliydim, dedi... Bana İstepan usta derler...

Yüzüme baktığı belliydi... Bu addan ne denli etkileneceğimi merak etmişti. Şöyle yan gözle baktım, çocuk gibi bakıyordu bana, saf ve masum... Gözgöze gelince, güldü:

— Sakın İstepan duyup gâvur mavur zannetmiyesin, dedi. Asıl adım Orhan amma, İstepan koydular yıllar önce, bir daha da silemedim. İstepan usta aşağı, İstepan usta yukarı...

Çantasına el attı:

— Yol uzun, dedi... Yolun uzunu, insanın eli uzunu, ikisi de çekilmez...

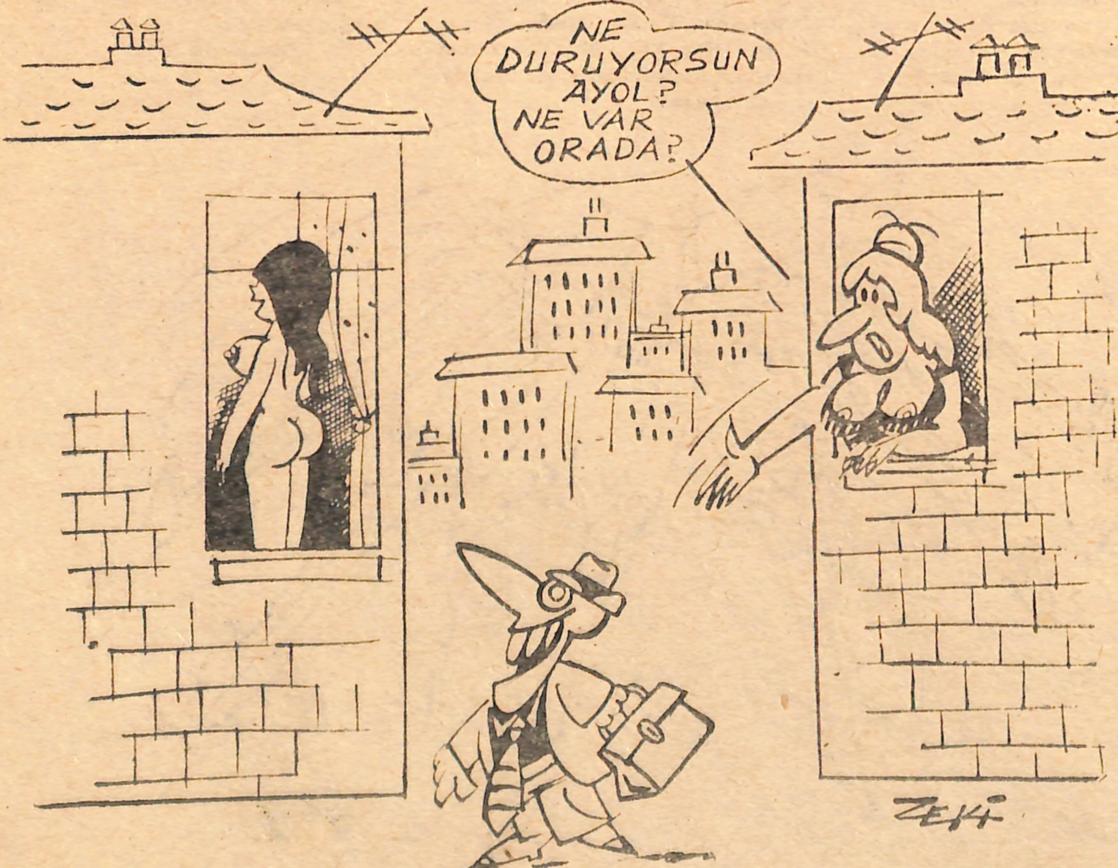
Sünnet çantasını açtı, bir ispirto ocağı çıkardı. Yan gözle bakıyorum hep... İspirto ocağını ayaklarının arasına koydu, bir kibritle tutuşturdu. Sonra çantasından bir cezve çıkardı. Ne yapacağını bilmekle birlikte, suyu nereden bulacağını merak ediyordum. Bir gazoz şişesi çıkardı, içinden cezveye su boşalttı. Çantayı takur tukur karıştırdı, bilmem neresine kısmış, iki kesme şekeri cezvenin içine atarak karıştırmağa başladı. Kahve yapıyordu. Ama o denli sessiz, o denli işini bilir. Sanki arabada değil de, bir kahvenin ocakçısı gibi. Az önce gelmiş ayakçı, iki orta şekerli söylemiş, İstepan usta, bilinçle değil, salt el alışkanlığıyla kahveyi yapıyor...

Çok severim kahveyi... Günde on on beş fincan kahve içmeden duramam. Baktım kahvelerde kahve çok pahalı, şimdi kendim yapıyorum, şimdi dediysem yirmi yıldan beri... Hep kendim yapar kendim içerim... Hesapladım, bir fincan kahve yüz kuruşa maloluyor...

Kahvesini atmıştı. Yeni kavrulmuş kahvenin sıcak su içinde çıkardığı o tatlı koku, arabanın iki metreküpcük içini kaplamıştı. Dışardan gelip yüzüme çarpan o sıcak yaz rüzgârı bile kahve kokuyordu. Bir ara cezveyi tutan elini havada gördüm. Kahveyi ateşin üzerinden almıştı. Sanki bana:

— Biraz durur musunuz? der gibi bakıyordu.

— Fincanım iki tane, dedi. Hep iki taşırım, konuklarıma da kahve sunmasını severim. Bakın, şu ağacın altı uygun, içelim... Kahve, hem zihni açar, hem de insana güç verir... Benim babam günde yirmi otuz kahve içerdi. Tüm doktorlar da babamın kahveden öleceğini söylediler... Ama o yetmiş ikisine dek yaşadı, neden öldü bilir misiniz? Merdivenden kayıp düştü, başının üstüne iki gün

— Ne olsun karıcığım... İyilik güzellik!

yaşadı. Ama o iki gün boyunca, yine beş altı kahve içti... Acırım insanlara, bir kanser korkusu tutturmuşlar, aman kanser olur muyum, ölür müyüm? diye... Kanser diye ömrünü ziyan edersin, ama bakmışsın bir trafik kazasında hop diye gidivermişsin...

Arabayı sağa, ağacın altına çektim... Kahveyi fincana boşalttı... Ne bileyim, o denli güzel kahve hayatımda içmemiştim... Yudumluyorduk kahvelerimizi...

— Çok nefis İstepan usta, dedim...

Elindeki kahve fincanını döşemeye bırakarak, çantanın içinden küçücük bir kahve tavası çıkardı, küçücük bir de kahve değirmeni...

— Kendim kavururum, kendim çekerim!.. dedi. Adam var avcı, meraklı, gider dağ taş dolaşır, güm bom, dünyanın masrafını eder, şurasında sarkan yumurta büyüklüğünde bir kuşla döner. Niye, salt merak... Ben de öyle işte, merakım kahveye...

Kahvelerimizi içtikten sonra, şişenin dibindeki suyla fincanları şöyle bir çalkaladı:

— İlerde bir yerde hem şişeyi doldurur, hem de fincanları yıkarız, dedi.

Denizli'yi geçmiş, Dinar'a yaklaşıyorduk... Oralarda bir yerde benim araba bir iki kez öksürdü, sonra motör durdu... Marşa bastım, çalışmadı, bir daha bastım çalışmadı. İstepan usta:

— Yazıktır Aküye, dedi. İnsanlar da öksürür, neden, çünkü bir hastalığı vardır, öksürüğü kesmek gerek...

Arabadan indi. Motörün kapağını birlikte açtık. İstepan usta, motörü gözlüyordu, ben İstepan ustayı... Bir doktor gibi bakıyordu yağlı kara motöre. Elini birtakım yerlere sokuyor, çekiyor, yağ bulaşan ellerini üstüpüyle siliyordu... Sormamıştım kendisine ne ustası olduğunu kimbilir belki de araba ustasıydı motör ustasıydı... Motörün distiribütörünü, kurcaladı, pilâtinini kurcaladı, benden zımpara kâğıdı istedi, birtakım yerleri zımparaladı... Sonra marşa basmamı söyledi... Hayır, çalışmıyordu araba... Benzin borusu üzerindeki otomatiği sökmeğe başladı. Unutmuştu İstepan usta şu anda dağın başında olduğunu, beni, hattâ kendinin kim

Üç kafadar!

olduğunu. Hiç konuşmuyordu, nefes alışını bile duymuyordum, yanımızdan geçen arabalar da onu ilgilendirmiyordu... Bir yığın civatalar, contalar, saplamalar, şunlar bunlar çıkarmıştı o kapalı kutunun içinden. Sonra helezon birşeyler çıkardı, kimine üfürdü, yay gibi birşeyi iyice kıvırdı, büzdü, sonra birer birer çıkardığı aygıtları yerine takmağa başladı. Saata bakmadım ama, durduğumuzdan beri bir saatı geçmişti. Sıcak güneşin altında boncuk boncuk terliyordu İstepan usta. Ama bir fırın kapakçısı gibi işine saygılı, ağzını açmıyordu. Sonunda:

— Basıver marşa, dedi...

Araba çalıştı. Sevindim, o sevinçle İstepan usta'ya:

— İyi ki bindin İstepan usta, dedim... Sen olmasaydın...

O, önemsiz bir iş yapmış gibi bakmadı bile yüzüme:

— Önemli değil canım, dedi... İnsan gibidir motörler, insanın idrarına, kanına bakacaksın, hastalığını bulup çıkaracaksın, motörlerin de şu parçaları, baktın mı sana söylerler arızanın nerede olduğunu...

— Ama anlamak gerek, dedim...

İşte o zaman sordum:

— Yoksa motör onarıcısı mısınız?

Güldü:

— Yoo, dedi... Herşeyden anlarım... Ondan İstepan usta demişler ya bana. Örneğin ufacık bir traş makinasının dişlisi, tüm kenti gezmişler, yapan yok, anlayan yok, derler İstepan ustanın oraya... Ama İstepan ustanın dükkânı yoktur ki, hop bu ustanın yanında oturur kahvesini pişirir içer, hop öteki ustanın... Amma böyle pis bir iş oldu mu, antenler çalışır, o usta ona, öteki buna, sonunda iş gelir İstepan ustayı bulur...

Çantasını açtı gösterdi, araba kullandığımdan pek göremedim amma, sanırım içinde bir pense, birkaç törpüden başka birşey yoktu.

— Bunlarla yaparım, dedi... Babamdan öğrendim... Babam da herşeyi yapardı. Amma o zamanlar ilim fen böyle ilerlememişti... Babam gramofon tamir ederdi, Ali Rıza usta derlerdi ona, şimdiki televizyon tamircisi neyse, babam da o zaman o... Selâmı babama sırıkla uzatır, dükkâna girerlerdi... Amma babam da benim gibiydi; durmazdı dükkânda... Bozuk aygıtı getiren koyardı tezgâhın üzerine, çeker giderdi, peder kahvede nargilesini bir iyice tüttürür, akşam serinliği basınca bir bir onarırdı gelen aygıtları...

Eğridir'e yaklaşıyorduk...

— Eee, birlikte yolculuğumuz az kaldı İstepan usta, dedim... Ben de Eğridir'de bir yemek yemek istiyorum, buyur konuğum ol, birlikte yiyelim...

— Yoo, dedi, çantasına davrandı, bir kapaklı tası açarak: Bak, dedi.

— Kıyma...

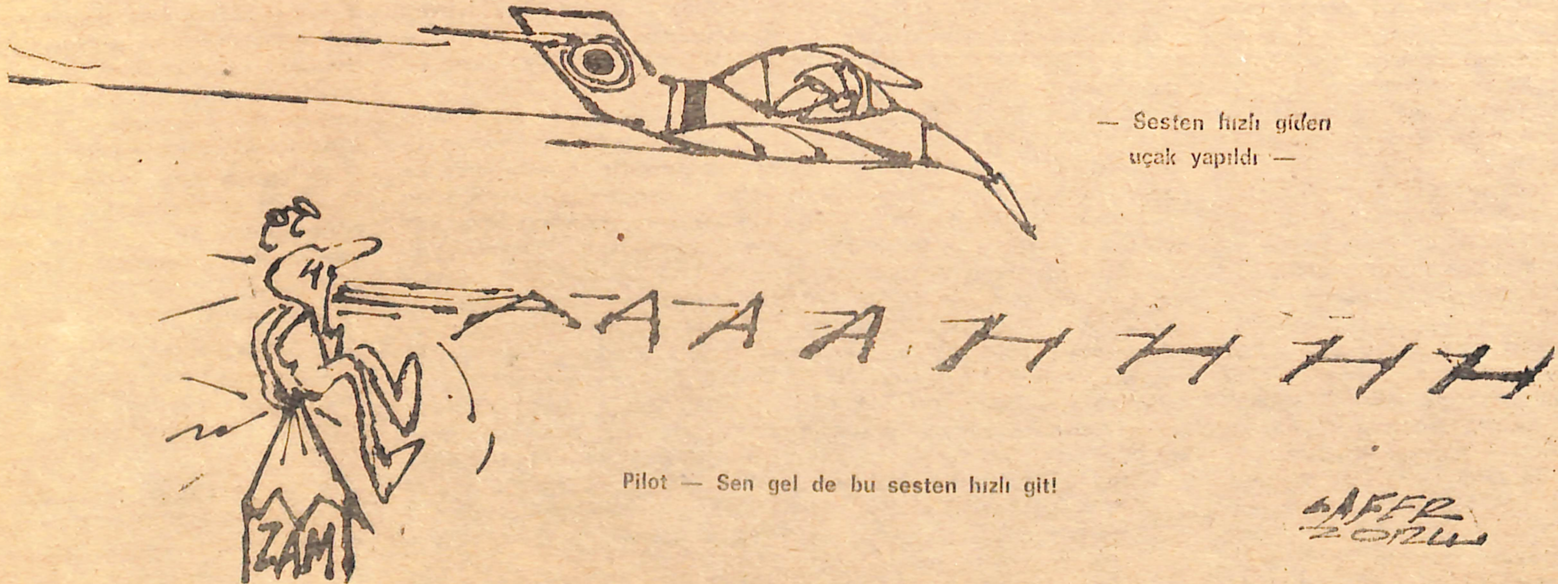
— Evet kıyma, bu sabah aldım, mis gibi dana kıyması, sen benim konuğum ol, şuracıkta yol kıyısında çalı çırpı toplar pişirir yeriz...

O denli yineledim, kabul etmedi... Eğridir'e girerken, onu tepenin başında bıraktım. İstepan usta, burada köftesini pişirecek ve yiyecekti... Dört beş saat yolculukta alışvermiştim İstepan ustaya. İnsana neler anlatmıyordu ki... Elini sıktım, elini sırtıma koydu:

— Var git güle güle, dedi...

El salladı bana araba yürürken... Eğridir'de yemek yedim. Gölün kıyısındaki gazinoda çay içtim, dinlendim. En sonra da iki yıl önce annemi ameliyat eden Doktor Nazmi beyi gördüm... Sanırım, iki saat eğlenmiştim Eğridir'de... Yola çıktım, tam Kemik Hastanesinin önünden geçerken bir de ne göreyim, İstepan usta el sallıyordu.. Çok sevdiğim bir dosta kavuşmuş gibi hemen frene bastım. İstepan usta koşarak geldi, kapıyı açtı ve ön koltuğa oturdu.

(Lütfen sahifeyi çevirin)

— Sesten hızlı giden uçak yapıldı —

Pilot — Sen gel de bu sesten hızlı git!

— Duvardaki yazıyı silmeyen ev sahibi cezalandırılacak —

— Sevindim, dedim...

— Bulamadım asker arkadaşını, daha doğrusu sen sağol, sirozdan gitmiş.

— Karnın? dedim.

— Senin hakkın bunun içinde kaldı, dedi.

Çantayı açarak, kararmış, kızarmış köfteleri gösterdi. Göl kıyısındaki dönemeçli yolları aşarken o bana askerliğini ve buradaki askerlik arkadaşını anlatıyordu. O zamandan alkolikmiş, izinli çıktığı zamanlar hemen biryerlerden bir şişe şarap alır, parkta ağaçların altında içermiş... Ona çok tenbih etmiş,

— En iyi içki kahvedir, demiş amma anlatamamış...

Şayet arkadaşı sağ olsaymış, birlikte balığa çıkacaklarmış. Kendi öyle bir olta yapmış ki yorgan iğnesinden, fransız oltaları hiç kalırmış yanında... Attığıyla balığı tutacakmış... Ama olmamış işte. Bir ara arkadaşının gömütüne gitmeği düşünmüş, fakat, beni kaçırır diye korkmuş, çıkmış hastanenin oraya gelmiş...

— İyi İstepan usta, çok iyi, dedim... Nereye gidiyoruz şimdi?

Korkuyorum, yol üzerindeki Gelendost, Şarkikaraağaç, Beyşehir, demesin.

— Konya, dedi.

— Yaşşa, dedim...

— Konya'da da var bir asker arkadaşım... Çok zayıftı o oğlan da... Zayıflığından o da ölmüş olmasın?...

İstepan usta hazır sigaralardan içmiyordu. Tütün sarıp içiyordu. Tütünü de, öyle tekelin kâğıdında veya tabaka içerisinde değildi, kocaman bir torbanın içindeydi. Bir tane de sarıp benim ağzıma tutuşturdu. Çok hoş bir tadı vardı tütünün...

— Kaçak maçak değil, dedi... On paket tütün alırım, bunları bir gazetenin üzerine boşaltırım, sonra şarap dökerim üzerine, şarapla kuruturum.. Kendi kendime filtre de yaptım...

Sert bir kartonu kıvırmıştı, onun içine pamuk tepiyordu, içtikten sonra pamuğu çıkarıp atıyordu...

— Ben buna İstepan marka diyorum, dedi...

Bir yokuşu iniyorduk, araba sağ sol gitmeğe başladı. Hiç heyecanlanmadı İstepan usta:

— Lâstiktir, dedi... Patlamıştır...

Durduk. Gerçekten lâstik patlamıştı. Sanki kırk yıldır kaldıracın nerede olduğunu bilirmiş gibi, elini uzattı ve kaldıracı aldı, arabanın altına koyup kaldırdı. On dakika sonra yedek lâstiği takmıştı. Ama:

— Olmaz, diyordu. Patlayanı onarmak gerek...

— Yaptırırız İstepan usta bir benzinlikte.

— Ya oraya dek bir daha patlarsa

Zorladım, dinlemedi:

— On dakikalık iş, dedi.

Lâstiği söktü, benden kaynak istedi. Ama kaynağın üzerindeki ateş alan kısım bir türlü yanmıyordu... Onun da kolayını buldu İstepan usta. Çantasından gazoz kapağı büyüklüğünde iki tane yuvarlak kömür gibi birşey çıkardı.

— Ben yaptım bunları, dedi. Hiçbir yerde bunlar olmadan doğru dürüst nargile içemezsin, çünkü iki dakikada bir ateş söner. Ama bu asma dalıdır... Asma dalını aynı kömür yakar gibi yakarım, sonra döverim. Dövdükten sonra içine biraz çiriş katarım, yuvarlarım... Şöyle ucundan kibriti deydirdin mi...

Kibriti deydirdi, tutuşuverdi kara şey. Az sonra kor oldu... Yama işi bittikten sonra:

— Ah bir pompa olsa, dedi...

— Aman ustacığım benzin istasyonunun birinde...

İlk benzin istasyonunda lâstiği şişirdik... İstepan usta anlatıyordu yine. Bir hanım almış, hanım dayanamamış İstepan ustanın yaşantısına... En çok da geceleri dört kez kalkıp kahve içmesine kızmış... Sonra bir hanım daha almış, bu hanım da İstepan ustanın horultusuna dayanamamış, ayrılmışlar...

— İnsan bu, horlar da, hırlar da, dedi...

Konya'ya yaklaştıkça, içime bir acıdır çöktü. Sanki öz babamdan, öz amcamdan ayrılacakmışım gibi... Konya'nın dönemeçli yoluna inerken, sordum:

— Ya bulamazsan İstepan usta arkadaşını?

— Yoo yoo, zayıf mayıftı ama, sağlam bir bedeni vardı dedi. Bir keresinde donmuştu da geri dirildi...

Konya'da çarşının içinde bıraktım onu. Yine razı olmamıştı benimle yemek yemeğe... Hattâ oturup bir kahve içmeğe...

— Ama ben senin kaç kahveni içtim İstepan usta?

— Olsun canım, helâl olsun, dedi...

Konya'da bir buçuk saat dinlendim. Yemek yedim, boynumun tutulması geçsin diye sokaklarda dolaştım. Sonra arabayı Mevlâna'nın önündeki park yerinden aldım. Tam Konya çıkışında bir baktım, o, İstepan usta, gömleğinden tanımıştım, kırmızı gömlek... Gülüyordu... Yanaştım, tam dibinde durdum, açtım kapıyı, atladı:

— Hayrola, yoksa o da?

— Hı, dedi... Dört yıl olmuş, amma zayıflıktan ölmemiş, şişmanlıktan ölmüş kalbi yağ bağlamış... Dünya deseydi de inanmazdım, bizimkinin şişmanlıktan öleceğini, öyleydi ki askerken, üfürsen düşecekti...

Yol dümdüz... Çekilecek gibi değil, ama İstepan usta insanın yanında olduktan sonra ne 1956 model arabadan korkulur arıza yapar diye, ne de uyurumu da direksiyonu kaçırırım, ölürüm diye... İstepan usta, bir canlı anı... Neler yok onun dağarcığında. Aslına bakarsanız ilk düdüklü tencereyi yapan bile o, ama anlatamamış ki kimseye... Transistor bulunmadan önce o söylemiş, tanığı bile varmış, tenekeci Mümin ustaymış tanığı, ona demiş ki, «Gör bak, günün birinde bu çaydanlık gibi lâmbaların yerine küçük küçük taşlar kullanılacak» demiş. Sonra, bujisiz motörler yapılacağını da ilk kez o söylemiş... Ama bir elinden tutan olmamış ki.. Olsaymış, şimdi neler olurmuş...

Sormuyorum İstepan ustaya:

— Ereğli mi, Ulukışla'mı, Pozantı mı? diye... İstiyorum ki, ben sormayayım, o söylemesin, benimle birlikte Adana'ya dek gelsin...

Ulukışla'ya yaklaşıyorduk:

— Bir asker arkadaşı da Adana'da var, dedi...

— İyi, dedim. Sevindim...

— Bu ölmemiştir sanıyorum... Yaprak olmuşuz be, elli dördünde gitmişler hep, ama İstepan usta yaşıyor daha... Kimbilir, belki de bir patates kökü gibi kanser benim de içimde dal budak salıyor, insan bilmez ki...

— Allah göstermesin İstepan usta dedim...

— Yoo, dedi, hiç korkmam ölümden... Ölüm, şekil değiştirmektir... Çok çok kahvemden olurum...

Torosları geçiyorduk. Tekir yaylasında bir kebap yedirmedim ona... Günahmış, pişmiş köftesi varken, hiç kebap mı yenirmiş?...

Yola çıkınca, bir kahve daha pişirdi... Yolun kıyısında içtik...

— Ayrılık kahvesi mi İstepan usta,? dedim.

— Bilmem, dedi...

Adana'ya girerken çok ısrar ettim:

— Gel seni eve götüreyim, dedim...

— Olmaz, dedi.. Asker arkadaşımı bulacağım...

Havaalanının orada ayrıldık... O da üzgündü bu kez... Bir çocuk gibi elini salladı bana...

On iki gün kaldım Adana'da... Bir sabah altıda annem babam ve ablalarımla vedalaştıktan sonra yola çıktım... Tam Havaalanı'nın oraya varmıştım ki, aman Allahım o, İstepan usta, kırmızı gömleğiyle yolun kıyısında duruyor, tanımış arabayı, el kaldırıyor... Duruverdim... Çantası yine elinde...

— İstepan usta, dedim...

— Tam on bir gündür buralarda oyalanıyorum, dedi... Amma bu sabah buradan geçeceğini tahmin etmiştim...

Geçti, oturdu...

— Yoksa, dedim...

— Hı, dedi... Yaprak olmuşuz be, kırk dokuzunda gitmiş, hem de pisipisine, barsak düğümlenmesinden...

Tarsus kavşağına varıyorduk ki, İstepan usta ispirto ocağını çıkardı, bacaklarının arasına koydu...

Muzaffer İZGÜ

BİR UÇAK DAHA KAÇIRILDI

Basına yansımayan bu olaya tanık olanlar, şaşkın, üzgün ve biraz da süzgün soruyorlar: BU İŞİN SONU NEREYE VARACAK?

Dün akşam Rami karakolu önüne biriken halk, komser Kenan'ın «Tez dağılın! Yoksa hepinizi içeriye alırım» sözleriyle evlerine çekildi ama bu gerilimi önlemeye yetmedi. Güneşin doğuşu ve batışı, elektriklerin sönüşü ve yanışı bakalım daha neler gösterecek. Olay 17 Kasım pazartesi akşamı oldu. Durmuş efendinin 10 yaşındaki oğlu Celâl, okul dönüşü birden celâllenerek arkadaşı Mazlum efendinin oğlu Mülayim'in, Almanyadan armağan olarak gelen uçağını elinden alıp kaçtı. Evlerinin önüne dek koşarak gelen Celâl kardeşine «Söylemezsen seni bununla oynatmam» diye tehdit etmiş ve şu mesajı bırakmıştır. Şimdi hep beraber kardeşi Cemal'i dinleyelim:

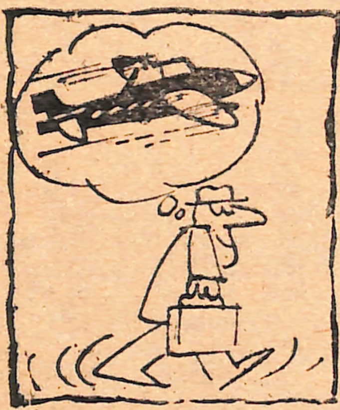
Şöyle gel Cemal. Şu sandalyeye çık. Şimdi de başınla selâm ver! Aferiiim. Hadi bakalım.

«Abim diyo ki... Abim şey diyo... Mantar tabancasıyla oynamaktan bıktım diyo. Bana kapsül patlatan biy tabanca alacaklay diyo... Soona diyo ki, şey diyoo... Mülayim Düydaneyle küşecek diyo. Düydaneyle abim doktoyculuk oynucakmış. Bunlayı yapmaşlaysa hem tayyayeyi kıyacak, hem de okuya gitmiiicekmiş...»

Polis ekipleri harıl harıl Celâli aramaktalar.

Mülayim babasına Mülayimliği bırakacağını, Babası Mazlum da komser Kenan'a artık Mazlum olmayacağını söylemekte. Mazlum efendiye düüt çeken komser Kenan bize şu açıklamayı yapmıştır. «Suçlular er geç yakalanarak adaletin pençesine verilecektir. Onlara söyleyin, uçakları böyle alenen kaçırmasınlar. Reklâm filân yapıp şarkıcı markıcı olmak istiyorlarsa, başka yolu denesinler. Çocuklara kötü örnek oluyorlar. Bir dahaki sefere valla, hiç dinlemem, örgütüyle, bilmem neyiyle alırım tamamını içeriye.»

Olayın gerilimini gidermek için Belediyenin Ramide 15 gün süreyle elektrik ve suyu kesmiyeceği de sızan haberler arasındadır.

MECLİS BAŞKANINI NASIL SEÇELİM?

Hale RÜKÜŞ - Sosyete gülü -

Efeeem başkan şey olmalıdır yaniii kendi olgun, cüzdanı dolgun ve yakışıklı. Ama yakışıklılık en önemlisi diimi yani. İşte böyle olanı başkan olmalıdır.

Osman İNCEBEY - Şarkıcı -

Aşkla dolu ıstırap gemilerinde meçhulün ufuklarına giderken beni benden bensiz alan, başkan olmalıdır başkan.

Ulviye PARLAKEL - Eğitimbilimci -

Elimizde pek çok test var beyefendi. Biz milletvekillerimize bu testleri uygulayabiliriz şahsen. En yetenekli bulunan Meclisimize başkan olur.

Hıdır Reis - Kaptan -

Haçan penu seçsunlar daa. Ha bak pakaayum, nasul toplayrum hepisinu mecluse. Sanaysun Hamsi paluğu.

Şükran DOLUNAY - Filim Artisti -

Ah çok bi önemliii... Ben diyorum kiii, şey olmalıdır,,, yanii yararlı diii mi ama? Sonraaa çok da şey olmalıdııır... Yani öyle. anlatabildim mii? Tişekkür ederim.

Mehmet DERTLİBAŞ - Memur -

Ben her zaman söylerim ama yapmazlar ki! Yapmazlar! Bir yapsalar, ahhh! Bak nasıl oluyor. Şimdi şöyle yapacaksın. Benim çocuklara yaptığım gibi. Yani çekeceksin sopayı, çekeceksin sopayı, bak nasıl seçiyorlar başkanı. Yaaa, atalarımız ne demişler, haddini bilmeyene...

Tanju GÜDÜMLÜ - Tek çalışıyormuş -

Aman Allah! Hâlâ seçmediler mi ayol? A valla çok yazık. Nikedar da kolay oysa. Bakıcaklar, hangisi en haşin, en gaddar, en erkek, işte hemen onu seçecekler. Ama bana da haber verecekler.

AHMET YAĞCI DA IMF'DEN YARDIM İSTEDİ

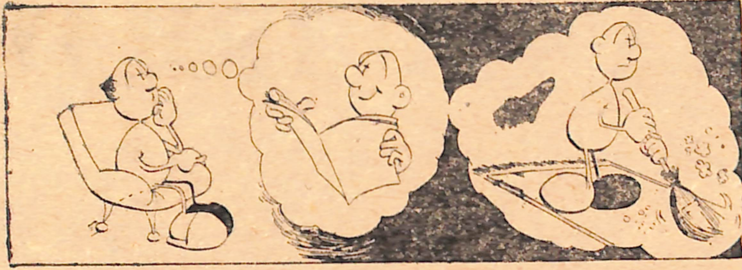
Memleketimizin önemli iş adamlarından sayın Ahmet Yağcı, bunalımdan kurtulabilmek ve birtakım darboğazları rahatça geçebilmek için bir mektupla IMF e başvurmuş ve yardım istemiştir.

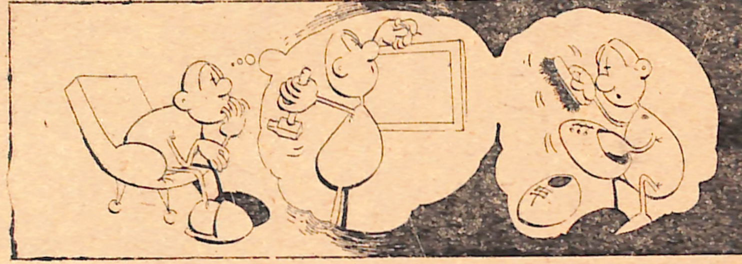
Mektubunda her türlü önlemi almaya hazır olduğunu belirten Ahmet Yağcı bey, «Benim için önemli olan istikrarı sağlamak ve eski gücüme kavuşmaktır» demiş ve eklemiştir, «Yardımlarınızla eskisinden de güçlü olacağımı umudetmekteyim.»

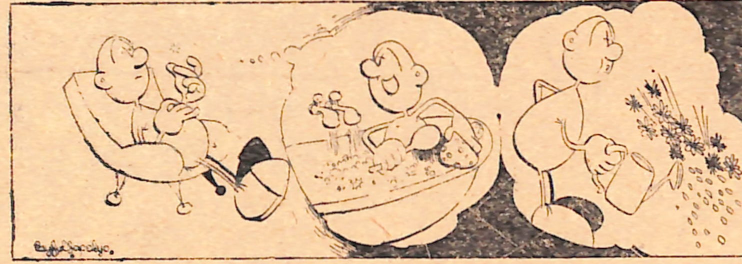
Yakında IMF den bir heyetin sayın Ahmet Yağcıyı denetlemeye gelmesi beklenmektedir.

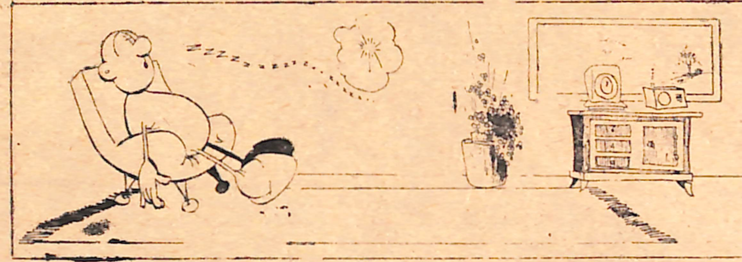
Attillâ ERDEMLİ

DÖRTLÜKLER

AĞALAR

Fakir köylü sızlanır: «Hiç toprağım yok!» diye
Solcu ateş püskürür toprak ağalarına.
Son zamlarla dayandı artık bıçak kemiğe;
Sağcı neden seslenmez -Parti Ağaları'na?...

KUYRUKLAR

Piyasa canlanıyor. Her şey kuyruğa tâbi
Sigara, çay, şeker ve margarin kuyruğu
Süt kuyruğuna girdi kundağındaki sabi
Bence en asil kuyruk, galiba at kuyruğu.

KONDULAR

Kış gelirken yıkıldı yine gecekondular
Çoluk-çocuk döküldü sere serpe yollara
Evsiz barksız kaldılar, soğuklardan dondular
Birer çadır verelim bari bu kış onlara.

MEMURLAR

Yan ödeme, katsayı, derken aklı karışır;
Ama nankörlük etmez şükür eder Allaha
Piyasada fiatlar füze ile yarışır
Bu yarışta memurlar, yaya kalır vallaha!

ŞEHİRLER

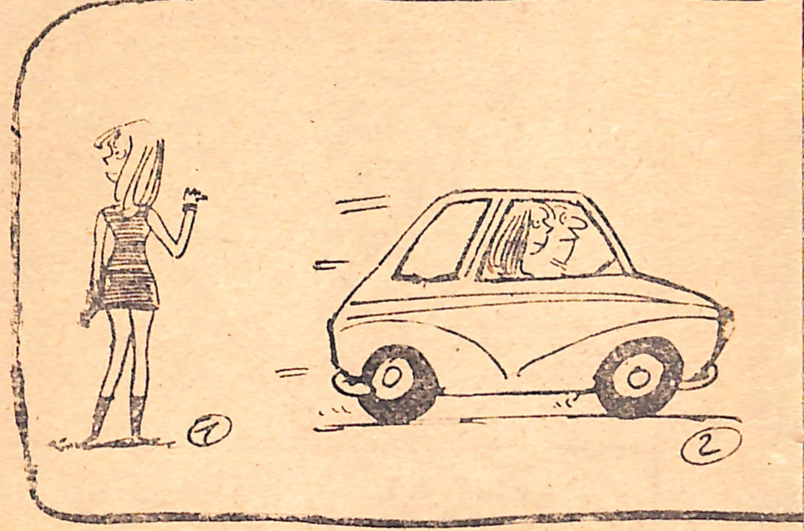
Altmışyedi ise de Türkiye'de vilâyet
Altmışsekizinci il, Münih'tir. Almanya'da.
Girişimler olumlu sonuç verirse şayet;
Altmışdokuzuncusu kurulacak Libya'da...

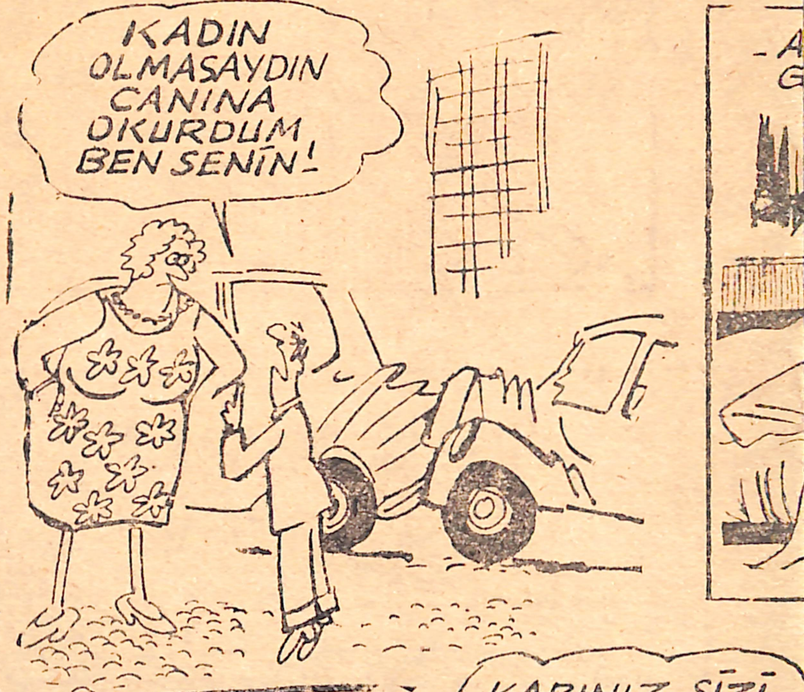
İŞÇİLER

Güz yaprakları gibi döküldü birer birer
İş kalmadı galiba kimseye Almanya'da
Ama gam çekmesinler yurda dönen işçiler;
Yeni iş yerlerimiz açılıyor Libya'da.

Kenan DUMAN

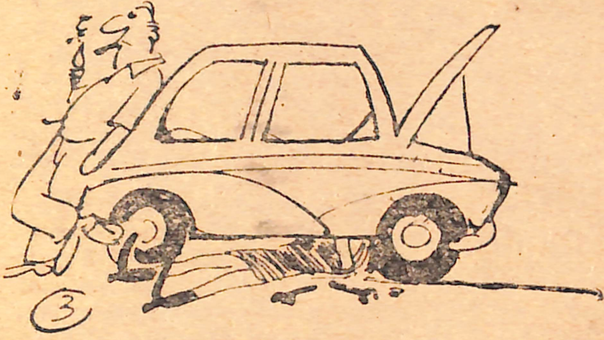
Kadın den

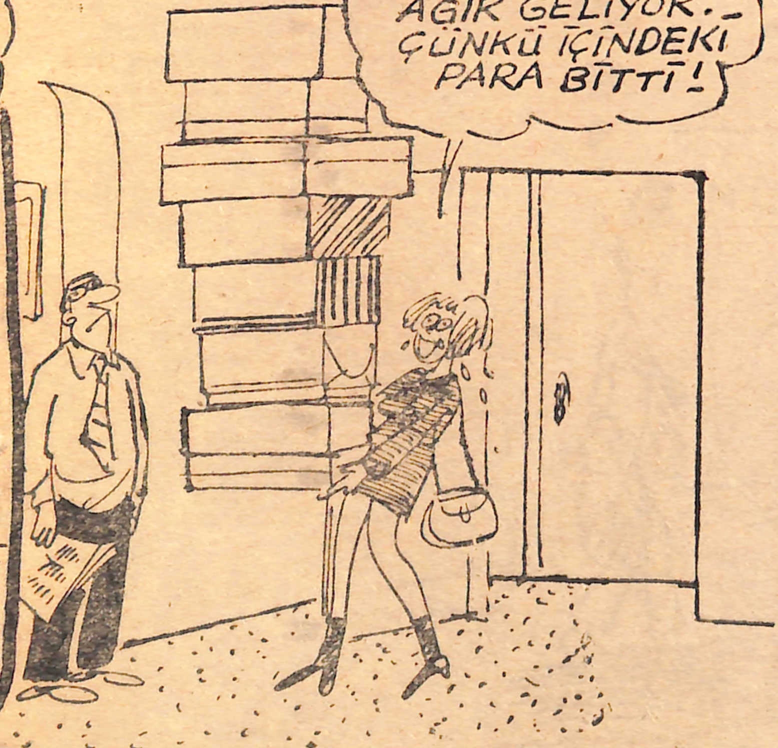

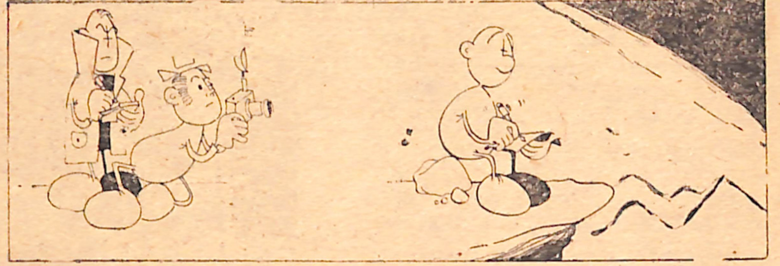
n zayıf mahluk

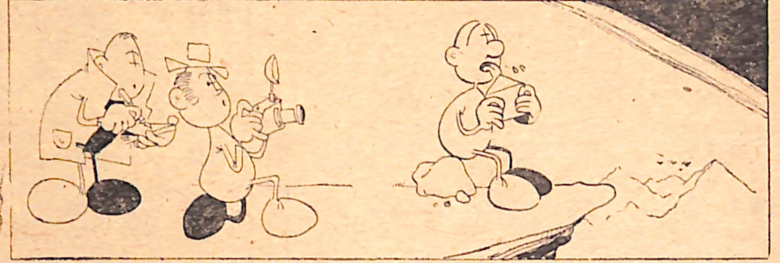

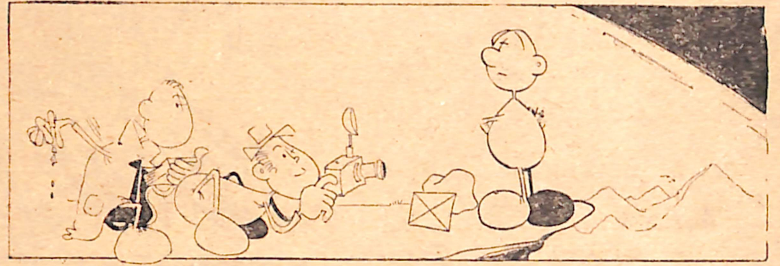
I POZİSYONA BİR DE KARIMLA
ECEĞİM. ALLAH YARDIMCIM OLSUN!

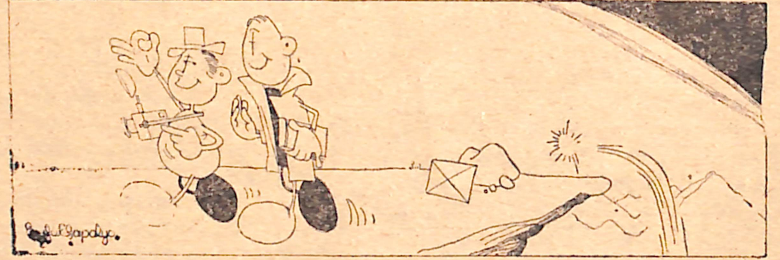

LÜKS HAYAT

İşin süksesindeyiz, minisi, maksisiyle,
Kimi çalım satıyor, bizlere taksisiyle,
Kimi ilişki kurmuş, filanın karısiyle,
Pervasızca verilir, mercimekler fırına,
Nelere katlanılır, gizli bir aşk uğruna.

Kimisi çaresizdir, çıkartamaz sesini,
Kimi baştan çıkarır, evin efendisini,
Kimi iş olsun diye, tavlar hizmetçisini,
Pervasızca verilir, mercimekler fırına,
Nelere katlanılır, gizli bir aşk uğruna.

Hanım gece kumarda, beyi bir pavyondadır,
Türlü dolaplar döner, kimin umurundadır,
Sekreteri yüzünden, patron zor durumdadır,
Pervasızca verilir, mercimekler fırına,
Nelere katlanılır, gizli bir aşk uğruna.

Yaşlılar gençlik taslar, güvenir parasına,
Sözde güzel kızların, takılır arkasına,
Neticede binerler, imam arabasına,
Pervasızca verilir, mercimekler fırına,
Nelere katlanılır, gizli bir aşk uğruna.

Bunların akılları, burnunun ucundadır,
Bir çoğu seksten yana, hep aşk orucundadır,
Kaderleri çoğu kez, kadın avucundadır,
Pervasızca verilir, mercimekler fırına,
Nelere katlanılır, gizli bir aşk uğruna.

Temel TEMÜRCÜ

ELİMDE valizimle minibüsten indiğimde akşam olmak üzereydi. Kasabanın tozlu yollarından geçerken önüme gelene yeni atandığım dairenin yerini soruyorum. Sorduklarımdan kimisi biliyor, yerini tarif edemiyor; kimisi de bilmiyordu.

Benim için o gün işe başlamak çok önemliydi. Zira, ertesi gün aybaşıydı ve aybaşından bir gün önce işe başlayamazsam giren ayın maaşını alamıyacaktım. Arayan bulur demişler. Ben de buldum. Ama ben daireyi arayıp buluncaya kadar mesai bitmiş daireler kapanmış odacılar akşam temizliğine başlamıştı.

Kaymakamın odacısı beni kasabanın parkına götürdü. Bizim dairenin diğer elemanları parkta oturuyorlarmış. Odacı beni onlarla tanıştırdı. Masada üç kişiydiler, içlerinden kırk yaşlarında gösteren daire amiriymiş. Daire amiri Ramazan bey bir «Hoş geldin» bile demeden:

— Akıdeş geedin mi gayi? dedi.

Geldim dedim. Dedim ama geldiğime de geleceğime de bin pişman oldum. Yeni gelen bir arkadaş böyle mi karşılanır?.. Haydi o neyse ne ya, yanında oturan genç neden ilgilenmedi? Hem bu genç bana hiç de yabancı gelmiyor. Ben bunu bir yerlerden tanıyorum ama nereden?... Hatırladığıma göre şimdi karşımda bacak bacak üstüne atarak oturan ve benimle zerre kadar ilgilenmiyen bu adam benim yıllarca önce okuduğum yatılı okuldan arkadaşım Osman olmalıydı. Ama o uzun boylu zayıf bir çocuktu. Bu ise şişman yeşil gözlü kendini beğenmiş birisiydi. Olur ya, şişmanlamıştır; eski hal ve hareketleri değişmiştir. Niçin olmasın

Altıma bir sandalye çekip otururken:

— Merhaba Osman! dedim.

Oturduğu yerden yarım sağ yaparak:

— Sen beni nereden tanıyorsun? dedi.

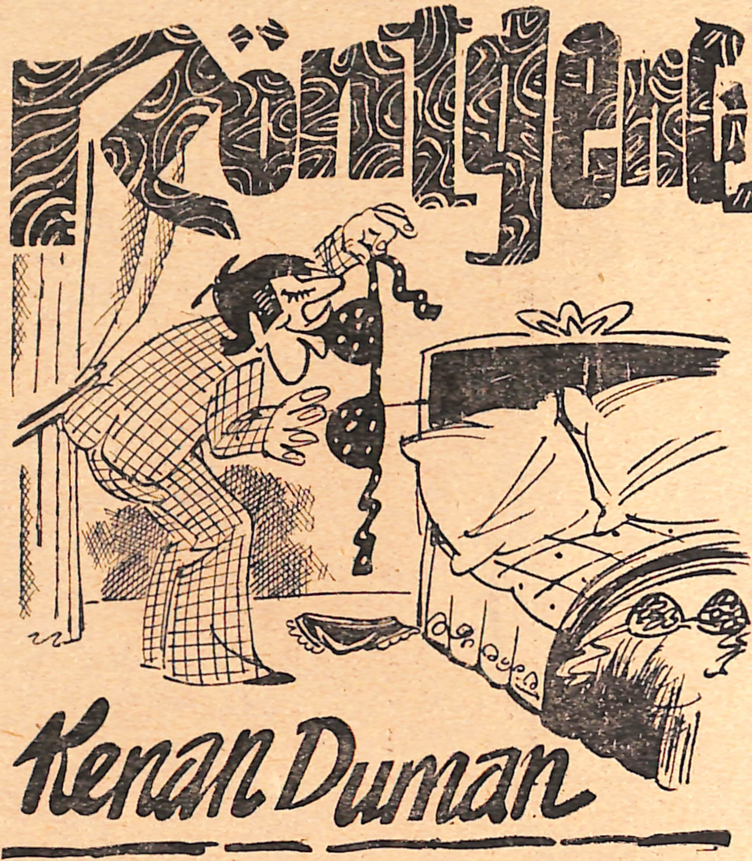
Anlattım. Sekiz sene önce Manisa'da yatılı okulda beraber okuduğumuzu, oradan mezun olduktan sonra bir daha görüşemediğimizi söyledim. Osman'ın gözleri bulutlandı, tüyleri diken diken oldu. Belli ki gocunduğu bir yaraya dokundum...

— Bak arkadaş, seni hatırladım. Hoş geldin safalar getirdin ama bana o okuldan bahsetme gıcık kapıyorum. Dedi.

Sebebini sordum.

Anlattı:

— O okuldan mezun olduktan sonra Malatya'daki yatılı okulun giriş sınavını kazandım. Kışları okuyor yazları üç beş kuruş harçlık kazanmak için Manisa'daki okulda işçi olarak çalışıyordum. Hocaların hepsi beni tanıdığı için diğer işçilerden ayrı muamele görüyorum. Nerede hafif bir iş çıkarsa beni oraya kaydırıyorlar. Ben de elimden geldiğince yararlı olmaya çalışıyorum. Okulun öğrencilerinden Zeki ile gece bekçisi en iyi anlaştığım kişilerdi. Hele gece bekçisi ömür adamdı. Başındaki şapkada yıldız, sağ kolunda, sol kolunda yıldız, yıldızlar... Göğsünde pırıl

pırıl madeni armalar, yıldızlar. Her yanı ışıl ışıl armalarla dolu olduğundan işçiler arasında -General- diye anılıyor. Generalle sadece yediğimiz ayrı gidiyordu. Taa ki o olaya kadar...

O yaz staj yapmak için üniversiteli onbeş yirmi kız okula gelmişler. Hani voleybol sahasının yanında bir çamlık var ya, oraya yeni binalar yapılmış. Binaların her tarafı cam. Modern yapı diye buna denir doğrusu. Bu stajyer kızlar o binalarda yatıp kalkıyorlar. İçlerinden bazılarının babaları parti büyüklerindenmiş. Onun için okul idaresi tarafından el üstünde tutuluyorlar, bir dedikleri iki olmuyor. Sabahları kahvaltıda balından tereyağına kadar hiç bir şeyleri eksik edilmiyor. Zaten staj mıtaj yaptıkları yok. Yiyip içip geziyorlar. Biliyorsun okul şehir merkezine oldukçak uzak ama ne gam... Okulun servis arabası emirlerine amade bekliyor.

Bu kızlardan birisine iyiden iyiye tutuldum. Geceleri gözüme uyku girmiyor. Generalle Zeki'ye anlatıyorum; ağız birliği etmişlercesine, «vazgeç» diyorlar, «ayrı dünyaların insanlarısınız!» diyorlar. Teselli üstüne teselli veriyorlar.

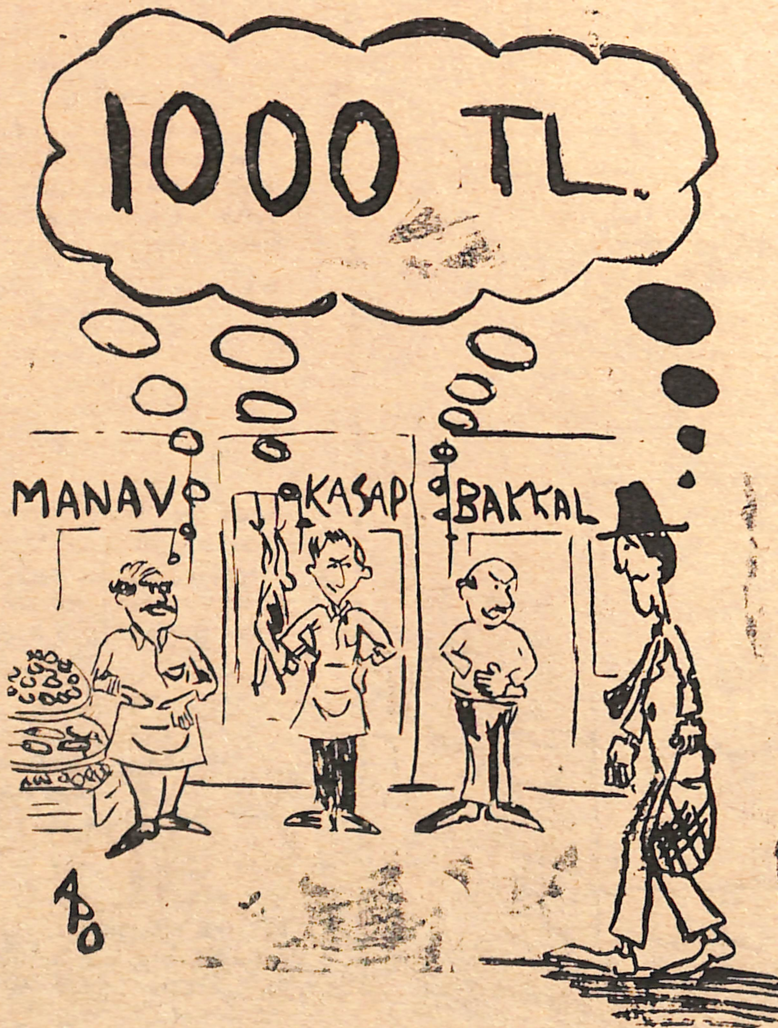
Benim içim nasıl yanar ne bilsinler. Okulumu bitirirsem istediğim kızı alabilirmişim, köyümde el değmedik gül gibi kızlar dururken ne diye elin hoppa kızlarına gönül veriyormuşum, nasibimi kendi seviyemde aramalıymışım. Falan filan...

Ne derlerse desinler, dinleyen kim?... Benim aklım fikrim Hicran'da. Bir fırsatını bulup Hicran'a açılamıyorum. Açılsam rahatlıyacağım. Ama bir türlü cesaret edip kıza yanaşamıyorum. Duygularımı bir kâğıda yazıyorum, ilk fırsatta Hicran'a vereceğim. Neylersin ki kızı görünce ceryana kapılmış gibi elim ayağım titriyor. Veremiyorum. Yazdığım kâğıt günlerce cebimde geze geze eskiyor, yırtılıyor. Yenisini yazıyorum yine eskiyor. Böyle böyle kaç kâğıt eskittim bilmiyorum. Günlerden cumartesi, kızlar sinemaya gittiler. Yatakhanelerinin kapısı penceresi açık. Pencere deyince öyle yüksek değil, yerden bir karış yükseklikte birşey. Fırsat bu fırsat, pencereden girdim. Maksadım Hicran'ın çamaşırlarını, eşyalarını olsun bulup okşamak... İçerdeki ranzalarda renk renk kilotlar, sütyenler asılı. Besbelli yıkadıktan sonra kurusun diye asmışlar. Sütyenlerden birini aldım. Kokladım. Mis kokuyor. Kimbilir hangi kızın göğüslerini zaptediyor diye düşünerekten kokluyorum. Sütyenin gözleri kocaman kocaman, içine futbol topunu koysan bana mısın demiyecek... Bunun içini dolduracak göğüsleri hayal ediyorum. Ah ulan kadınsızlık ah!.. Bir elimde sütyen, bir elimde de ufacık bir naylon kilot. Kilodu avucumun içinde sıkıp sıkıp salıyorum. Derken gözüme banyonun kapısı ilişti. Kapı açıktı. Oldu olacak bir de oraya girmeliydim. Girdim. Sağda solda sabun kırıntıları vardı. Bir musluğun önünde unutulmuş az kullanılmış bir sabunla sünger buldum. Biraz da onları öpüp kokladım. Şehvetten kuduruyorum, dünya gözümde değil..

İçeride ne kadar kaldığımın farkında değilim. Oradaki masanın üzerinde bir de kitap buldum. Kitabı sütyeni, kilodu, sabunu ve süngeri koynuma sokup dışarı çıktım. Hava kararmış, akşam olmuştu. Koynumdakileri yatağımın altında duran fileye koydum. Geceleri Hicran aklıma geldikçe fileden ya sütyeni ya da kilodu çıkarıyor öpüp kokluyorum Hicran adına.

Aradan birkaç gün geçti. Akşam yemeğinden sonra müdür muavini Taci bey okulun bütün işçilerini topladı:

— Söyleyin bakalım dedi, dün akşam stajyer kızların penceresini kim tıklattı?

— Memurlara 1000 T.L. yardım yapılıyor —

Hiç birimizde ses yok. Bu sefer müdür muavini bizi tek sıraya çekerek kızları çağırdı. Kızlar önümüzden teker teker geçip karanlıkta yarım yamalak gördükleri röntgenciyi aramızdan tanımaya çalıştılar. Ama tanıyamadılar. Bunun üzerine Taci bey bizi serbest bıraktı. Yatmaya gittik. Tam pijamalarımı giydim yatağıma uzanıyordum ki general madalyalarını şangırdatarak soluk soluğa yanıma geldi:

— Osman kalk Taci bey seni istiyor, dedi.

— Dur giyineyim! Dedim.

— Hayır olmaz.

— Yahu general...

— Olmaz dedik, çabuk haydi!

— Bunca arkadaşlığımız...

— Fazla konuşma yersin dipçiği haal...

Yaparmı yapardı hani. Düştüm önüne. Taci bey'in odasına gittik. Taci bey öfkeden kıpkırmızıydı. Onu hiç böyle görmemiştim. Daha kapıdan girer girmez sarıldı yakama:

— Eee Osman söyle bakalım dedi, dün akşam kızların penceresini niye dikizledin?

— Ben öyle bir şey yapmadım. Dedim.

Gel de inandır. Gerçekten de o gece pencereden falan bakmışlığım yok. Cumartesi günü yatakhanelerine girdiğimi sadece Zeki'ye söylemiştim. Zeki de o okulun öğrencisi ya, Taci beye yüzlü görünmek için benim yatakhaneye girdiğimi, kızların iç çamaşırlarını «çaldığımı» zaten çoktandır onlara kur yaptığımı, geçenlerde yatakhane önündeki havuzda güpegündüz yıkandığımı, kızlara karşı bağrımdaki kılları taradığımı falan hep anlatmış.

— Bu röntgenciliği de yapsa yapsa Osman yapmıştır hocam.- demiş. Taci bey bütün bunları sayıp döktükten sonra yatakhaneye girdiğimi itiraf ettim. Ama bir şey çalmadığımı, yalnız okumak için masanın üstünden bir gazete aldığımı söyledim. Ne gazetesi olduğunu sordu, söyledim. Generali kızlara gönderip o gazeteyi okuyup okumadıklarını sordurdu. Hiç biri benim ismini verdiğim gazeteyi okumuyormuş. Böylece yalanım ortaya çıktı. Kitap aldığımı söylesem; kitap almak hırsızlığa giriyor. Kitap almak başka, okumak için bir gazete almak başka. Taci beyin emriyle general bir koşuda benim yatağın altındaki fileyi getirip masanın üstüne döktü. Taci bey elleri cebinde odanın içinde çaprazlama dolaşıyor, fırsattan istifade masadan süngerle sabunu alıp kaşla göz arasında oradaki çöp sepetine attım. Az sonra odaya kızlar geldi. Taci bey masanın üstündekileri teker teker alıp «Bu ne bu ne» diye bana gösteriyor, ben susuyorum. Arkaları çıplak resimli iskambil kâğıtlariyle gazetelerden kesip biriktirdiğim resimleri -Al karılarını! diyerek bana verdi. Yatakhaneden aldığım kitabı sahibine verdi. Sütyenle kiloda kimse sahip çıkmadı.

Taci bey:

— Bunlar kimin? Bunlar kimin? dedikçe kızlar kıkır kıkır gülüyor. Ben tav olduğum kıza bakıyorum. Acaba o da bana bakıyor mu diye. Ne gezer?... O da ötekiler gibi sütyenle kiloda bakıp bakıp gülüyor. Sütyenle kilodun sahibi çıkmayınca Taci bey generale döndü; beni göstererek:

— Bekçi efendi bu iti derhal okul sınırlarından dışarı at, bir daha da gözüme görünmesin, dedi.

General kolumdan sımsıkı tuttu ki sanırsın kolumu koparacak. Böylece okula ait pamuk tarlalarından, bahçelerden geçtik. Manisa asfaltına çıkınca; canciğer dostum general kolumu bıraktı, «— Yürrü!» dedi. Bir kaç adım aralandıktan sonra geriye döndüm ki ne göreyim; general silâhını bana doğru çevirmiş heykel gibi dikiliyor. Geri döndüğümü görünce silâhına davranıp:

— Bir adım daha atarsan mıhlarım, dedi.

Yola çıktım. Gelip geçen arabalara el kaldırıyorum. Gecenin bu saatinde hangi araba dururki.. Hiç biri durmadı. Çaresiz Manisa'ya kadar yaya gittim.

Bir daha oraya gitmek mi... Allah yazdıysa bozsun...

Onun için benim yanımda bir daha oradan bahsetme. Hem konuşulacak başka mevzu mu yok canım?

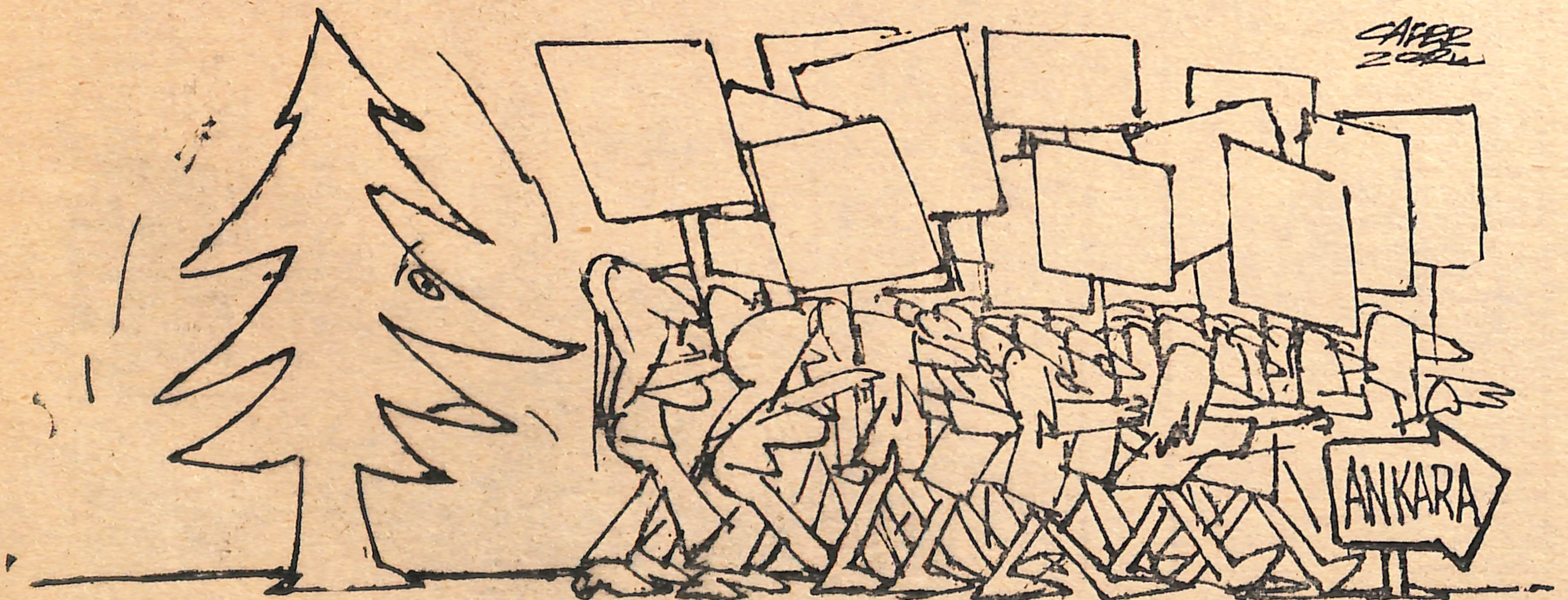
Osman sözünü bitirince daire amirine takıldı:

— Yahu abi, bu kadar konuştuk; bir çay bile söylemiyorsun yani!...

Bunun üzerine daire amiri Ramazan bey garsona seslenip dört tane çay söyledi.

Kenan DUMAN

— Film sanatçıları Ankara'ya yürüyüş yaptı —

YEŞİLÇAM — Beni çoktaaan yürüttüler, şimdi de kendileri yürüyor!

ZENGİN DUL!

Diyorlar ki:
Namusuna
Yok diyecek...
Fakat
Kilot giymezmiş.
Sütyen nedir
Bilmezmiş.
Herkesin gözü
Parasında
Başka bir şey
Görmezmiş.
Zahmet edip
Sütyen takmaz,
Elbet
Kilot giymezmiş.

oOo

Atı alan, geçemiyor
Üsküdar'ı...
Engel oluyor geçmesine
Zam dalgaları!

oOo

AMAN BERBER!

Ne översin?
Yapma berber!
Görmüyor mu
Bizim gözler?
Geçersizdir
Yalan sözler.
Aman berber,
Canım berber!
Biz biliriz.
Kızın çirkin,
İsmi Dilber!

KIZ, AĞAÇTA İŞİN NE?

Dal kırıldı
Yere düştüm!
Çıktı bizim
Mal meydana...
Yere değil,
Dile düştüm!

BENİM KORKUM!

Bir karanlık
Sokak vardı
Yaşamımda.
Geçmeğe korktuğum
Geçmek zorunda
Olduğum.
Fakat benim
Asıl korkum
Korktuğum...
Neydi
Bilir misiniz?
Beni bekleyen
Biri vardı
O sokakta
Bir evde.
Ben
Onu kaybetmekten
Bulamamaktan
Korkardım.
Yaşadım
O günleri tekrar
Ödüm koptu dostlar!
Çok korktum.

BAKMA!

Koyun gibi
Bakarsan...
Kasap yüzer derini.
Satar sana
Billâh kendi etini.

oOo

NE DERİNİZ

«Kadının fendi
Erkeği yendi!» derler...
Güzel kadın
Eder erkeği mağlûp!
Çirkin kadına
Erkek gelir galip.
Belki de,
Kadını tavlamak
İçin...
Söylenmiş sözdür bu!
Bu amaçla,
Bellenmiş sözdür bu!

NERDE?

Fakir adam,
Fakir adam!
Ne soban var
Ne odunun...
Çoluk çocuk
Titrer durur
Soğuk evde,
Kaşık elde,
Sıcak çorban
Aşın nerde?
«Sık dişini!»
Derler ama
Sıkılacak
Dişin nerde?
«Hayat müşterektir!»
Derler ama
Kaçmış gitmiş...
Eşin nerde?

UCUZ MU?

Tabana kuvvet
Az gittik, uz gittik...
Epeyce yol gittik
Geldik fakir haneye.
Demeyin ucuz gittik!
Bir kuruş, beş yüz lira.

YASAK DİNLEMEYEN!

(Şoförle konuşmak yasaktır.)

Otobüslerin ön tarafında, şoförün hemen yanında böyle bir yazı görürsünüz. Rıfkı da kör değildi. Onun da dikkatini çekti bu yazı hemen.

(Şoförle konuşmak yasaktır!)

Rıfkı «Neden yasakmış...» dedi kendikendine şoföre doğru yöneldi. Yumuşak bir sesle, «şoför efendi!» dedi «Bu otobüs Eminönü'ne gider mi?»

Şoför, «Gider gider...» dedi.

Oysa Rıfkı, bu otobüsün Eminönü'ne gittiğini biliyordu.

(Kasımpaşa - Eminönü) yazısını okumuş öyle binmişti otobüse. Uyanıktı Rıfkı! «Peki» dedi «Acaba Sultan Ahmet'ten de geçer mi şoför efendi?»

Şoför, «Geçer geçer!» dedi.

Rıfkı, şoförle daha fazla konuşma gereği duymadı.

«Şoförle konuşmak yasakmış... Ne yasağı be!» dedi. «Bal gibi konuştum işte!»

VE DİNLEYEN!

Rafet, şoför Rıza'nın yakın arkadaşıydı. Ailece görüşürler pek sevişirlerdi. Şoför Rıza, Rafet'i yemeğe davet etmişti. Çoluk çocuk bir masa çevresinde toplandılar. Yediler içtiler. Yemek faslı bitince, Hanımlar bir yana, çocuklar bir yana çekildiler. Böylece Rafet'le Rıza erkek erkeğe, baş başa kaldılar.

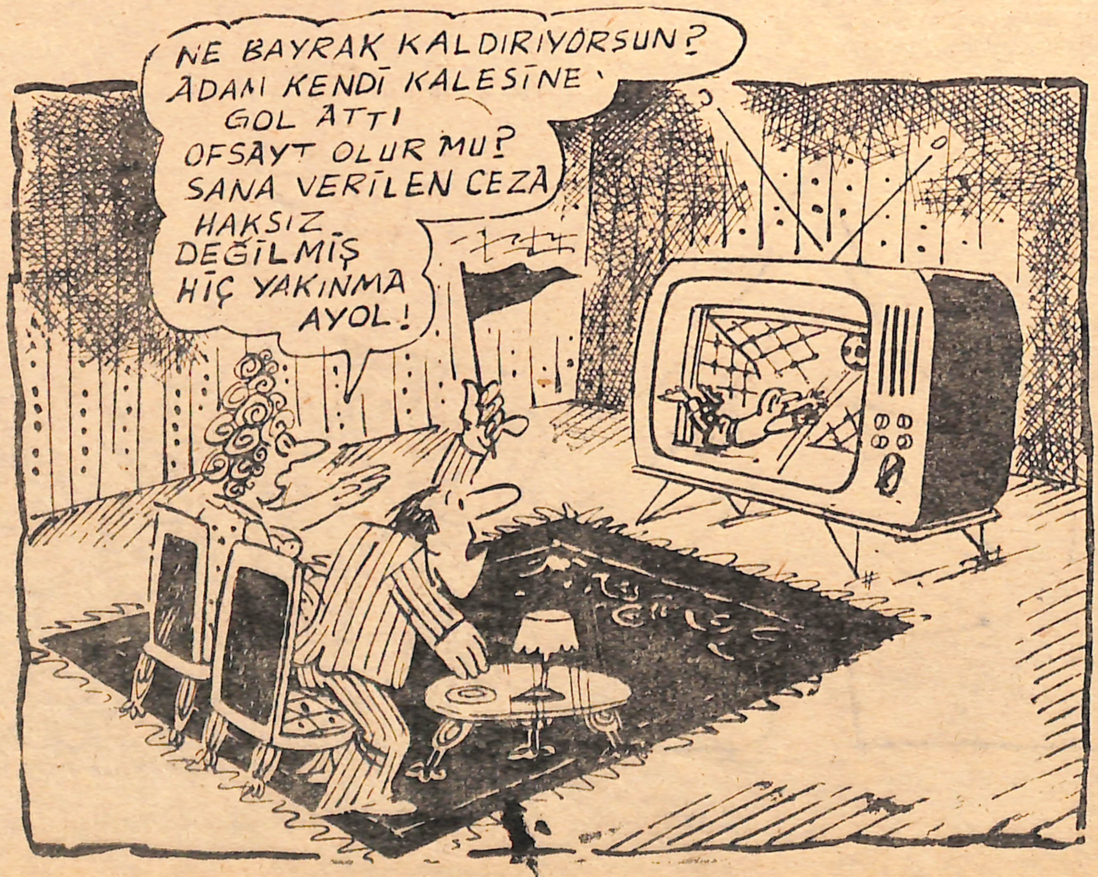
Şoför Rıza, «Eee Rafet'çiğim anlat bakalım» dedi «Ne var ne yok?»

Rafet, Rıza'nın bu sözlerine yanıt vermedi, sustu. Rıza, «Neden konuşmuyorsun, yoksa seni kıracak bir davranışda mı bulundum?» dedi. Rafet gene konuşmadı. Ağzını bıçak açmıyordu. Ne oluyordu, Rafet neden konuşmuyordu?

Şoför Rıza, «Ben de seninle konuşmak, dertleşmek istiyordum, işimden istifa ettim de!..» dedi.

Rafet birden dile geldi: «Sahi mi » Rıza, «Gerçekten, sahiden istifa ettim!»

Rafet, «Bunu daha önce söylemez mi insan?» dedi «Hani, sizin Belediye otobüslerinde (ŞOFÖRLE KONUŞMAK YASAKTIR!) diye yazar ya!.. İşte ben, bu yasağa uyup konuşmuyordum seninle!» dedi.

Sizin için...

ÜÇ DELİ

Akıl hastanesinde bir deli, doktorun yanına giderek:

— Ben akıllandım efendim, dedi.

Doktor şöyle bir düşündükten sonra,

— Buna pek sevindim... Peki akıllandığını nereden biliyorsun? dedi.

Deli anlatmaya başladı.

— Bu gün bahçede üç arkadaş konuşuyorduk.

— Kim, kimdi bunlar, diye sordu doktor.

— Kendini Bateri zanneden «Bateri Nuri» ve kendini orkestra şefi zanneden «Caz Erol» bir de ben...

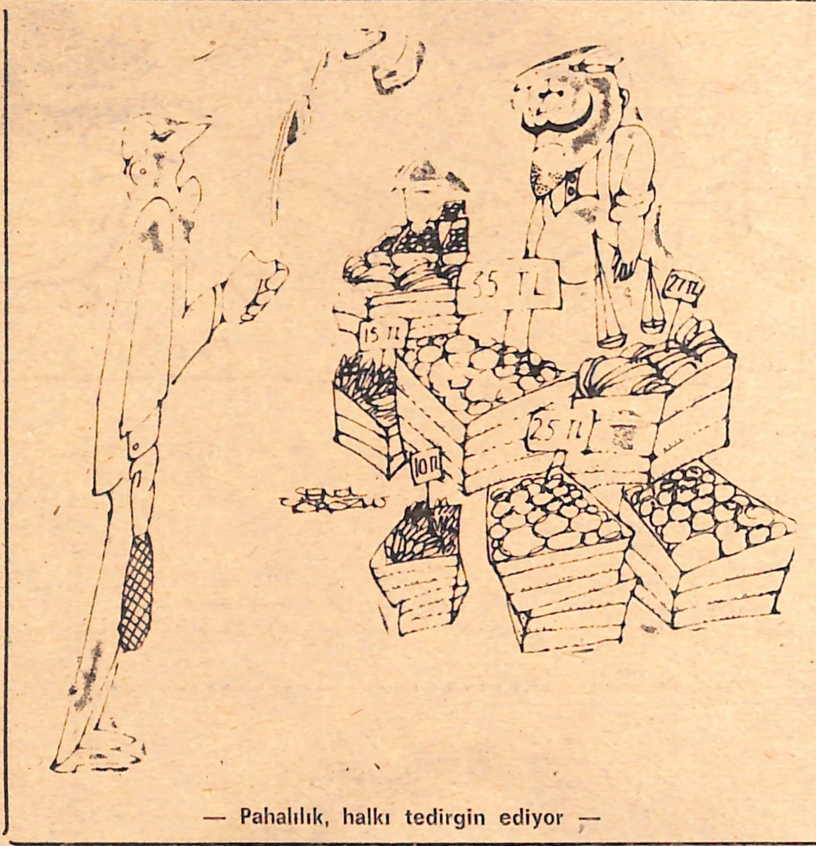
— Sonra?

— Kendini bateri zanneden «Bateri Nuri»ye, «Caz Erol» gel seni biraz dımbırtatayım da neşemizi bulalım, dedi... Ben; «sakın ha!.. Böyle çirkince iş yapma» diye bağırdım.

— Aferin, güzel bir davranış. Peki, ne için bağırdın?

— Aman efendim, «Bateri Nuri»nin hem derisi yırtılmış, hem içindeki hava boşalmış; onun baterilik hali kalmamış ki...

Erdal KARASU
Meslek Yüksek Okulu
Teknik Bilimler
1. B No: 354
SİVAS

— Pahalılık, halkı tedirgin ediyor —

MECBUR EDİYORLAR

Evin kızı yemek derslerine devam ediyordu. Bir gün annesi sordu. «Pişirdiklerinizi yemenize izin veriyorlarmı bari.

— İzin ne demek anneciğim mecbur ediyorlar, mecbur!

Yavuz İPLİKÇİ — ANKARA

VARMAZ

Mustafa, Yavuz'a atması için bir mektup vermişti. Ertesi gün Mustafa ile Yavuz sohbet ederlerken:

— Benim mektubu yarın alırlar...

— Alamazlar.

— Öbürgün ellerine geçer o halde...

— Geçmez.

— Öyleyse cumartesi...

— Varmaz kardeşim.

— Neden kardeşim, bu ta Amerikanya'ya gitmiyor yo.

— Varmaz, çünkü atmadım!

Yurdakul YAĞCI

ANAHTAR DELİĞİ

Kadın öfke ile kocasına anlatıyordu:

— Olur şey değil. Bugün habersizce hizmetçinin odasına girdim.. Ne göreyim? Seninki oturmuş Havva ana kılığında jimnastik yapıyor. Sırtında bir gömlek bile yok..

Kocası dalgın dalgın cevap verdi:

— Şimdi anladım anahtar deliğini neden sıkı sıkı kapadığını..

Hilmi KURAN

SABIKA

İlk defa mahkemeye çıkıyordu. Hakim sordu:

— Sabıkan var mı?

Sanık boynunu büktü.

— Allah'tan başka kimsem yok hakim beyciğim, dedi.

Hilmi KURAN

POZ HATASI

Fotoğrafçının biri genç ve güzel bir kızla evlendi:

Dokuz ay sonra kadın doğurdu.

Baba koştu, ve beşikte kapkara bir bebek gördü.

Baktı, baktı:

— Ah, dedi:

Pozunu fazla vermişim!..

Sabahattin Dinçer — TRABZON

SOĞUK KAHVE

Delinin biri hışımla bir kahveye girdi ve sordu:

— Soğuk kahve var mı?

Kahveci cevap verdi:

— Yok!..

Deli bu kez bitişik kahveye girdi, yine ayni soruyu sordu. Ama yine «yok» cevabı aldı. Karşı kaldırıma geçip oradaki kahveciye sordu:

— Soğuk kahve var mı

Kahveci:

— Evet var, dedi.

Deli gülümsedi:

— Oh be dedi, Isıt da bir fincan getir öyleyse..

Hilmi KURAN

GÖRDÜM

**Şu kısacık ömrümde
Ben ne yılanlar gördüm
Can bildim kardeş bildim
Ben ne düşmanlar gördüm**

**Gördüm çıplak gezeni
Gördüm soğan yiyeni
Bir yanda servetini
Milyon yapanlar gördüm**

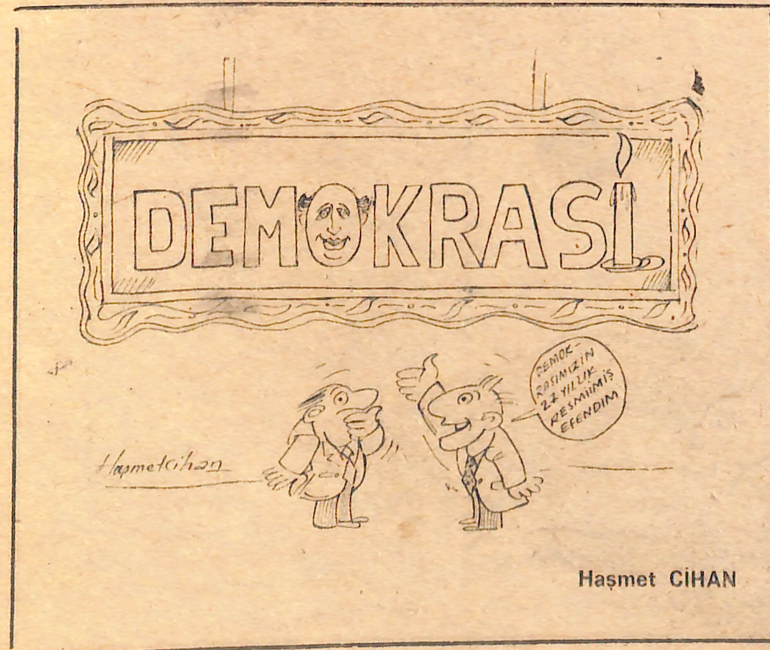
**Oh çekilmez yaraya
Renk denilmez karaya
O madeni paraya
Ben ne tapanlar gördüm**

**Gördüm yorgun fakiri
Gördüm aydın fikiri
Bir yanda da her yeri
Cennet sananlar gördüm**

**Ölsem artık gam yemem
Benim kaderim demem
Söylemeden edemem
Kansız insanlar gördüm**

**Gördüm ahlar çekeni
Gördüm boyun bükeni
Bir yanda göbeğini
Tutup gülenler gördüm**

Ahmet Selçuk İLKAN

Haşmet CİHAN

SEBEP NEYMİŞ

Adam eve gelince karısı hizmetçisinin kaçtığını söyledi.

— Allah, Allah sebep neymiş?

— Sen, sabahleyin telefonda çok sert konuşmuşsun.

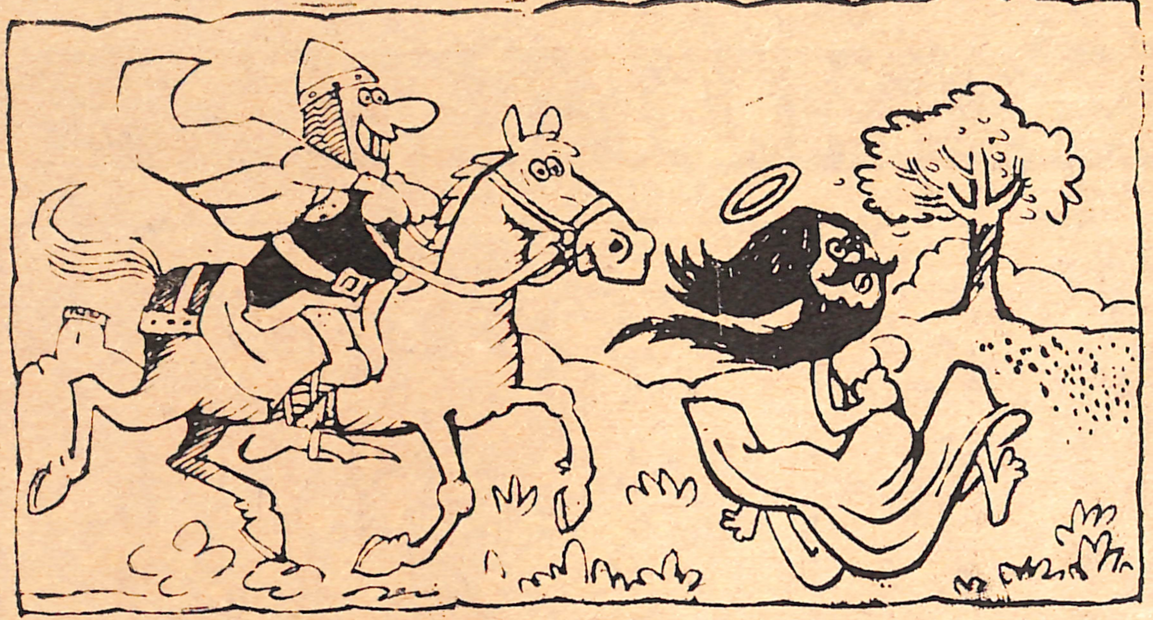
— Deme yahu ben seninle konuştuğumu sanıyordum!

Yavuz İPLİKÇİ — ANKARA

Abdullah ERTOĞLU

Cici Sakalım Benim

EŞİNİN kültürsüzlüğünden şikâyet eden bir erkeğe, doktor R.E.G. Armotte:

— Eşiniz kültürlü değilse, üzülmeyiniz, dedi. Güzel kalma şansı daha fazladır.

New York antropoloji kongresi üyelerinden biir olan doktor Armotte bir teori halinde fikrini bu şekilde belirtmiştir:

— Bilgin kadınların çoğu sakallı olur.

21 yaş ile 45 yaş aralarında olan entelektüel kadınlar arasında yaptığı araştırmalarda, yüzde yetmişinin üst dudaklarının üzerleri tüylü, çenelerinin altı da sakallı oluyormuş.

Belki de bu nedenden, erkekler uzun süre eşlerine:

— Güzel ol ve sus, diyerek bilginlik imtiyazını sadece kendilerine ayırmış olmalılar.

Alexandre Dumas:

— Tanrı kadınlara şu nedenden sakal vermemiştir: traş süresi çeneleri işlemeden duramazlarki! diye fikrini belirtmiştir.

Bununla beraber, doğaya aykırı yaratıklar da çıkagelmiştir dünyaya. Meuse kentinin bir köyünde güzel bir kadının sakalı ve bıyıkları varmış. Kadıncağız son derece üzgünmüş durumundan. Her gün traş olduğu halde, ertesi sabah daha gür olarak uzuyormuş yüzündeki tüyler. Bir gün, bu çirkin görünümüne bir son vermek amacile yüzüne kolonya serptikten sonra ateşe yaklaşmış... Alev alev yanan derisine aldırış etmeden çakmak taşı ile de yüzünü boynunu oğuşturmuş.

Bir şans eseri olarak bu uğraşı felâketle sonuçlanmamış. Ama yüzündeki tüylerle beraber saçlarını da kaybetmiş. Sonuç: kocasının hediye olarak aldığı güzel bir perük. Teselli, ne yaparsınız!..

Pas-de - Calais'de ise, istasyon meydanında hayret çekici bir azize heykeli vardır halen. Bu azizenin, bıyık ve sakalı vardır aynı zamanda.

Lejandı şöyle: Saint Wilgefarte adlı azize, gençliğinde çok güzel bir kızmış. Bir gün ormanda dolaşırken, peşine çapkın bir şövalye takılmış.

Kız korkuyla kaçarken dua etmiş:

— Tanrım, imdadıma yetişiniz, yüzümü çirkin gösterecek bir şeyler yapınız... Tüylerle örtün yüzümü ve bu adam beni beğenmesin!

Kızcağızın duası kabul olarak, yüzünde bir anda bıyık ve sakal peydah olmuş.

Bütün bunlar, elbetteki efsane. Ama efsaneleri tahlil etmekte öylesine zorki... Bazılarına göre, Wilgefarte adlı kızı kurtarmak için değil, cezalandımak için Tanrının bir anda sakallı bıyıklı yaptığı iddiası vardır. Öyle ya, genç bir kız binbir tehlikelerle dolu ormana ne diye gidiyordu, İşte bu da efsanenin bir başka izah şekli.

Bıyığı ve sakalı olan kadınlar sadece azizeler değildir.

Çok zengin bir markizin bir şoförü vardı. Şoför, dürüst ve çalışkan bir gençti ama dış görünümüne hiç önem vermiyordu. Zengin kadın, bu derbeder şoförünü incitmek te istemiyordu. Bir sohbet sırasında:

— Alfred, dedi, kaç günde bir traş oluyorsunuz?

Alfred patronuna bir an baktıktan sonra:

— Oh madam, sizinki kadar uzaması için, haftada iki kez yetiyor, cevabını verdi.

Bütün bunlar, kendi kusurunu karşısındakininkini görmeği özetler.

Aslında, sakal ve bıyık erkeklerde günün modası.

Neden

Çeşitli nedenleri var tabii. Yaptığımız ankette değişik cevaplar aldık.

Ünlü mizahçı Tristand Bernard'a sormuşlar:

— Neden sakal uzatıyorsunuz?

— Oh, kaynanamın bana ısrarla kravat hediye etmeğe başladığı günden beri sakal uzatıyorum, cevabını vermiş ünlü mizahçı. Bu bir neden değil mi?

Elbette bir neden. Ama başkaları da var.

Massif Central'ın ıssız bir köyünde bir çoban yaşıyordu. Sakalı göbeğine kadar uzamış olan bu çobana sordular:

— Neden bu kadar uzun sakalınız?

— Her şey, lunaparkta o nefis elektrikli traş makinesini kazanmamla başladı, cevabını verdi. Ben de hemen eski traş makinemi çöpe attım.

— Elektrikli traş makinenizi hiç kullanmadığınız görülüyor...

— Köyümüze elektrik gelince kullanacağım elbet. Simdilik onu temiz kâğıtlara sararak sandığıma sakladım.

Edinburgda genç bir İskoçyalı, servet yapmak amacile Amerikaya gider. On sene sonra yurduna döndüğünde, üç erkek kardeşinin sakallarının göğüslerine kadar uzadığını hayretle görür. Nedenini sorar.

— Mecburduk buna, diye cevap verir kardeşlerinden biri. Amerikaya giderken traş makinesini götürmüşsün.

— Ama, şey... Ben artık çocuk değilim, kendim giyinebilirim!

Yazar Sylvia Ashton'un sakal üzerine yazdığı bir kitapta soru şöyledir:

(Sakal bırakmak, sosyal bir protesto simgesi midir, yoksa bir seks sembolü mü?) Her gün çeşitli şekillerde, uzun, kısa, teke, barbiş, emperial sakalların sayısı artan Amerikalılardan biri bu soruya şu cevabı vermiştir:

— Karılarımıza karşı olan tek imtiyazımız.

Güzel bir hayal!

Zira, yazar Jean-Paul-Sartre bir kitabındaki kahraman güzel kızı, Fidel Castro'yu çatlatmak için onunkine eşit sakallı olarak yaratmıştır.

Moliere ise:

— Bazı erkekler sakal ile güçlerini göstermek ister, diye konuşmuş bir sohbette.

Doğuda daha çok önem verirler sakala.

Örneğin, Fransa'ya giden bir Arap şeyhi kardinali ziyaret etmek ister. Onu karşılayan kardinalin yanında bir rahip vardır. Rahip sakallı olduğundan, şeyh ilkin onu selâmlar.

— Neden böyle yaptınız, neden ilkin kardinali selâmlamadınız? diye sorar tercümanı.

Şeyh hayretle:

— Nasıl, o tüysüzün kardinal olduğunu söyliyecek değilsiniz ya? diye kekeler. Bense onu kardinalin eşi sanmıştım...

Sakalın, ünlü ressam Toulouse - Lautrec'in acıklı yaşam öyküsünde hazin bir yeri vardır. Bilindiği gibi, bir cüce olan bu ünlü ressam büyük bir aşağılık kompleksi içinde olduğundan, sakal bırakarak -sakal yüzün bir kısmını da gizler aslında - çirkinliğini, hiç değilse gözlerden saklamak istemişti. Bir gün arkadaşı Gabriel Domergue ile Moulin-Rouge'daki bir artistin odasına gitmişti. Kadın makyajını yapıyordu. Bir aralık başını arkaya çevirdi ve odasına girenlere baktı. Toulouse Lautrec'i ilk defa görüyordu. Kahkahalarla gülere:

— Şu sakalı çıkar da öyle gel. Korkunç derecede çirkin olmuşsun, dedi.

Toulouse Lautrec cevap vermeden dışarı çıktı. Yarım saat sonra geri döndüğünde sakalı yoktu ama yine de çirkindi.

Kadın onu görünce:

— Olacak şey değil, diye mırıldandı. Daha da korkunç ve çirkinmişsin... Çık dışarı seni bir daha görmek istemiyorum...

Arkadaşile artistin odasını terkeden Toulouse Lautrec'in yolda gözlerinden yaşlar akıyordu. Sonra da onu bir daha gören olmadı zaten. Bordeaux'a gitti, kısa bir süre sonra da öldü.

Evet, sakal herkese yakışmaz.

Kadınımsı tavırlı, manierlerle konuşan bir delikanlı, bir gün bir arkadaşına:

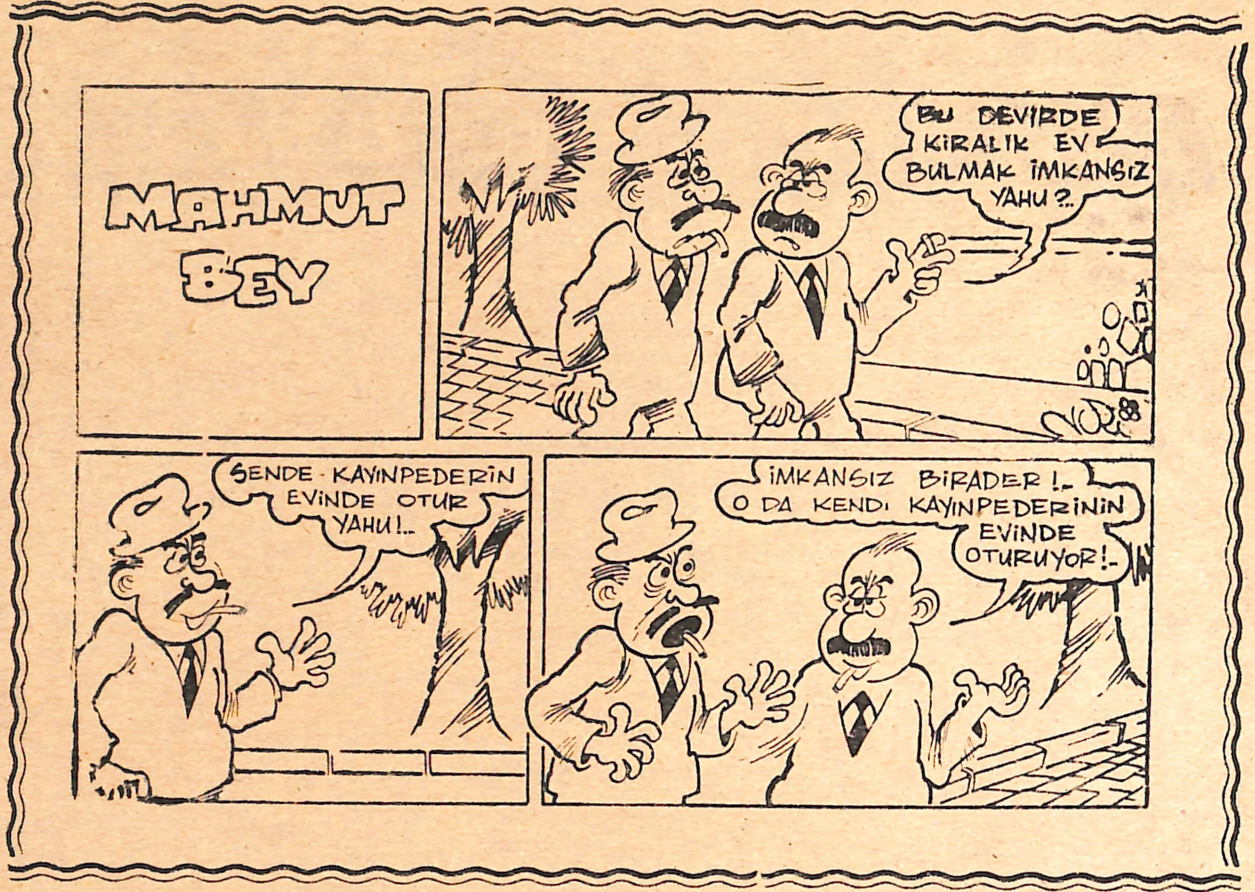
— Bıktım artık herkesin bana bir kadına benziyorsun demelerinden, diye dert yandı. Sakal uzatayım bari...

Arkadaşı sözünü kesti:

— Sakın ha!

— Niçin?

— Sonra sana sakallı kadın derler.

Tiyatro, ya da sinema sanatçıları, girdikleri çeşitli kişiliklere göre kıyafet değiştirdiklerinden takma sakal ve bıyık kullanırlar.

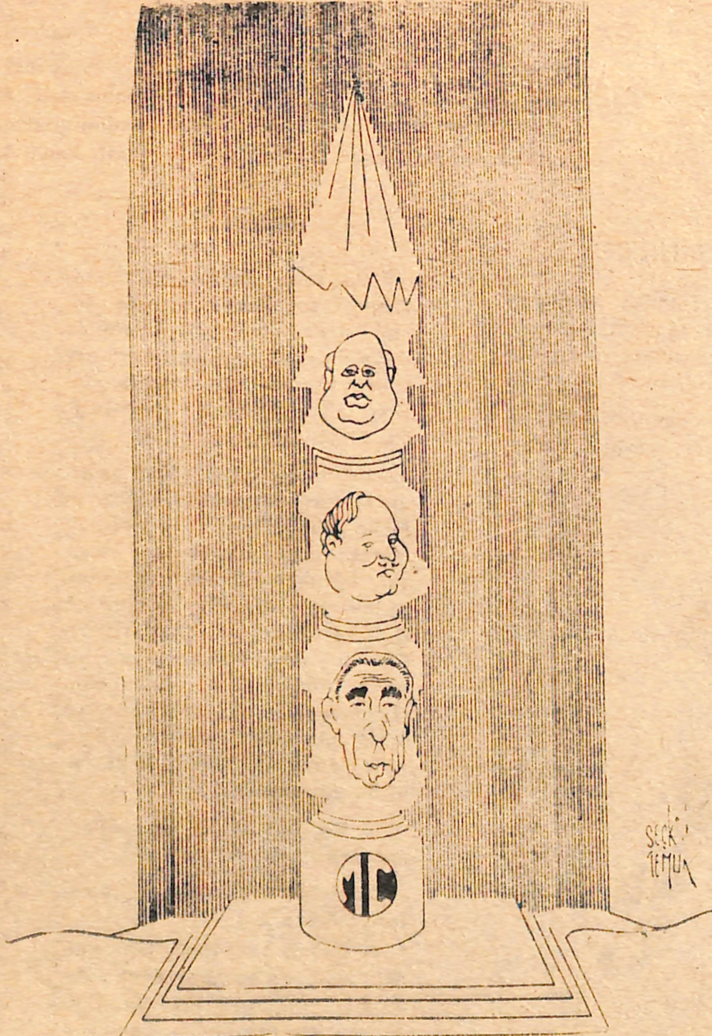
Bazıları da, sakal ve bıyıkla görünümlerini saklarlar, onların arkasına gizlenirler. Zira sakal ve bıyık yüzde büyük bir değişiklik yaratır. Kimini güzel, kimini çirkin yapar.

Tabii zevke göre değişir bu. Ünlü sanatçı Jean-Paul-Belmondo:

— Ben tatilde hep sakal uzatırım, diyor. Bu şekilde kendimi daha çok özgür hissediyorum. Kolaylıkla tanınmıyorum.

Böylece, sakalın herkese göre değişik anlam taşıdığı görülüyor. Ama işin en önemli tarafı, her ne şekilde olursa olsun, mesele sakalı ele vermemekte!

Çeviren: Süheylâ Aykut

Akbaba

Haftalık Siyasi Mizah Mecmuası

SAHİBİ :
Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden
Ergin Ortaç

Dizildiği ve basıldığı yer :
Dilek Matbaası
Tel : 26 63 78

İDARE YERİ :
Divanyolu Klodfarer Caddesi
No: 8 - 10, Daire 3, İstanbul
Telefon : 22 18 11

İLÂN FİYATI : Kapak içi santimi 60 lira, iç sayfalar 65 lira.
Fiyatı : 4 T.L.

ABONE FİYATLARI : Yurt içi yıllığı 200 — TL. Altı aylığı 100 TL. Yurt dışı yıllığı 400 — TL. Altı aylığı 200 — TL.

Dağıtım : Hürriyet Gazete Dağıtımı A.Ş.

MİLLETLER GÜLÜYOR

EŞSİZ

— Damadımın eşi yoktur, diyordu adam. Ne içki içmesini bilir, nede kumar oynamasını...

Dinliyenlerden biri dayanamadı:

— İyi ama, ben onu kulüpte her zaman kumar masası başında görüyorum...

— Masadan kalkmadığına bakmayın onun... Bu konudaki cahilliğini kendisi de bildiği için eksiğini gidermeğe çalışıyor...

İŞ HESAPTA

Bir gece kulübünde, müşteri garsona:

— Getirdiğin şampanya on para etmez! diye çıkıştı.

Garson alayla:

— Hesabı getirdiğimde kaç para ettiğini göreceksiniz, diye cevap verdi.

EĞLENCELİK

— Çok büyük bir derdim var, dedi bir mösyö arkadaşına. Kırk yaşına geldiğim halde hâlâ yatağımı kirletiyorum.

— Doktora gitmedin mi? diye arkadaşı sordu.

— Gittim ama çaresini bulamadı.

— Sinirsel olabilir. En iyisi bir de ruh doktoruna görün.

Aradan günler geçti, bir gün iki arkadaş yolda karşılaştılar.

— Nasıl, ruh doktoruna gittin mi?

— Evet. Durumdan da memnunum.

— Artık yatağı kirletmiyorsun demek?

— Yo, yine kirletiyorum. Ama artık bu beni üzmüyor, adamakıllı eğlendiriyor!

İADE

Bir genç kız ile bir delikanlı gece tenha yerlerde geziyorlardı. Delikanlı iki adımda bir kıza sarılıyor ve onu öpüyordu. Ama kız büyük bir soğukluk içinde idi. Delikanlı:

— Öpücüklerimin sizi hiçte heyecanlandırmadığını görüyorum, dedi.

— Öyle, diye kız cevap verdi.

Delikanlı gülümsiyerek şu teklifte bulundu:

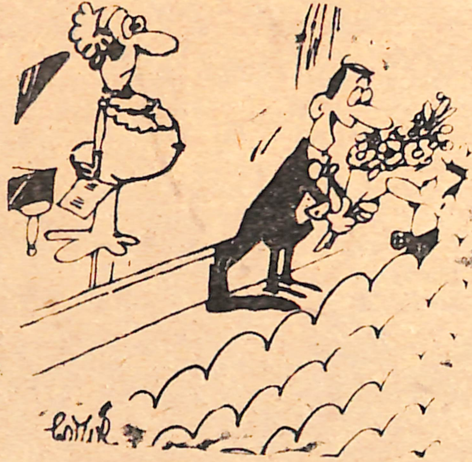
— Öyleyse, derhal bana öpücüklerimi iade ediniz!

BUMBUZ

Çok hasis bir kadındı. Evi buz gibiydi, ateş yakmaz, misafirlerini dondururdu. Bir gün onu ziyarete gelen ünlü yazar Balzac, kısa bir süreden sonra ayağa kalkarak gitmek için izin istedi.

— Henüz yeni geldiniz... Neden gidiyorsunuz? diye kadın sordu.

— Biraz ısınmak için sokağa çıkacağım madam, dedi Balzac.

— Asıl çiçeği hak eden sizsiniz!..

DÜĞMELER

Mağazadan sevinçle çıkan adam, yolda karşılaştığı arkadaşına:

— Bir otomobil aldımki görme, dedi. Son model... İçindeki her şey otomatik. Bir düğmeye basıyorsun, üstü açılıyor. Bir düğmeye basıyorsun, üstü kapanıyor. Bir düğmeye basıyorsun buz dolabından içki dolu bir bardak çıkıyor. Bir düğmeye basıyorsun, kapısı açılıyor, yeniden kapanmak için inmeni bekliyor.

Arkadaşı güldü:

— Güzel ama, çok teferruatlı, diye başını salladı. Bu kadar düğmeye ne gerek var Benim arabanın kapısını bir çekiyorum, her tarafı kendi kendine dökülüyor!

KREMLİN'DE

Bir Rus, Kremlin'in yanından geçerken yere tükürdü. Arkasından bir vatandaşı geçiyordu. Yanına yaklaşarak, kulağına:

— Arkadaş dedi, yerinizde olsam, fikirlerimi sokağa açıklamazdım!

ÖLÜMSÜZ

Ünlü yazar Balzac, bir arkadaşile sokaklarda gezerek sokak isimlerinden ilham almak, daha doğrusu yeni yazacağı romanın kahramanına onlardan birinin adını koymağı tasarlıyordu. Birden durarak:

— İşte bu güzel, diye bağırdı. Marcas! Ne isim... Kahramanımın adını Marcas koyacağım. Marcas adlı filozof var, yazar var, büyük politikacı var, tanınmamış şair var. Ben, benimkine Z ilâve edeceğim. Z. Marcas... Ona bir alev, bir burukluk, bir yıldız katsın diye... Adını okuduğumuz Marcas, kuşkusuz, ya büyük bir artist, ya bir mimar, yada Benvenuto Cellini gibi ünlü bir kuyumcudur...

— Hiç biri değil, terzi, dedi arkadaşı.

Biraz hayal kırıklığına uğrayan Balzac:

— Önemi yok, dedi, ben yine onu ünlü yapacağım, çünkü daha iyi bir kadere lâyıktı. Onu ölümsüzleştireceğim, benim işim bu!

AFRİKADA

Bir mösyö, Afrikaya gitmişti tatilini geçirmeğe. Sahrayı gezerken, her an:

— Harikulâde! Harikulâde! diye bağırıyordu.

Rehber, dayanamıyarak:

— Bu uçsuz bucaksız sahrada neyi harikulâde buluyorsunuz? diye sordu.

— Araba parkedecek ne kadar çok yer var, düşünebiliyor musunuz! dedi turist.

— İnanın, ilk defa bir kadının önünde bakışlarını aşağı indiriyor!

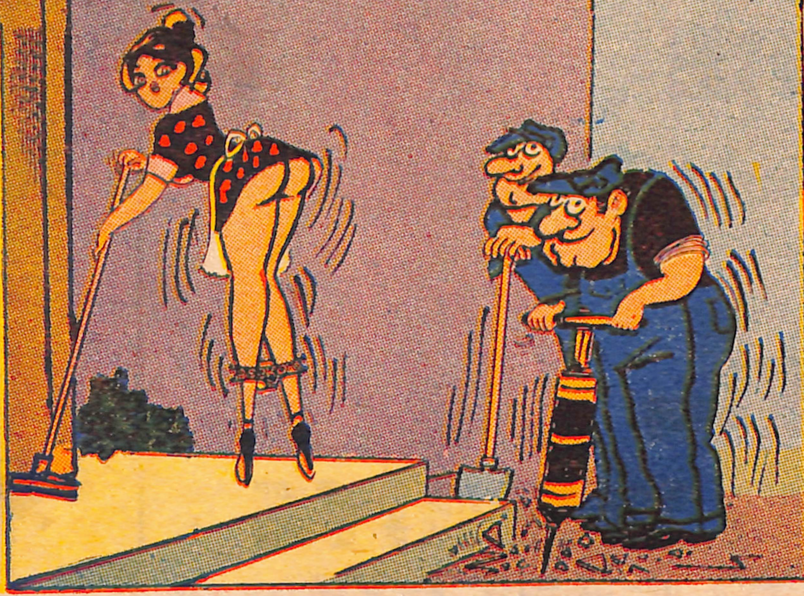
Yazısız

"EMEKLİLERE
İKRAMİYELERİ
KADAR
EV KREDİSİ"

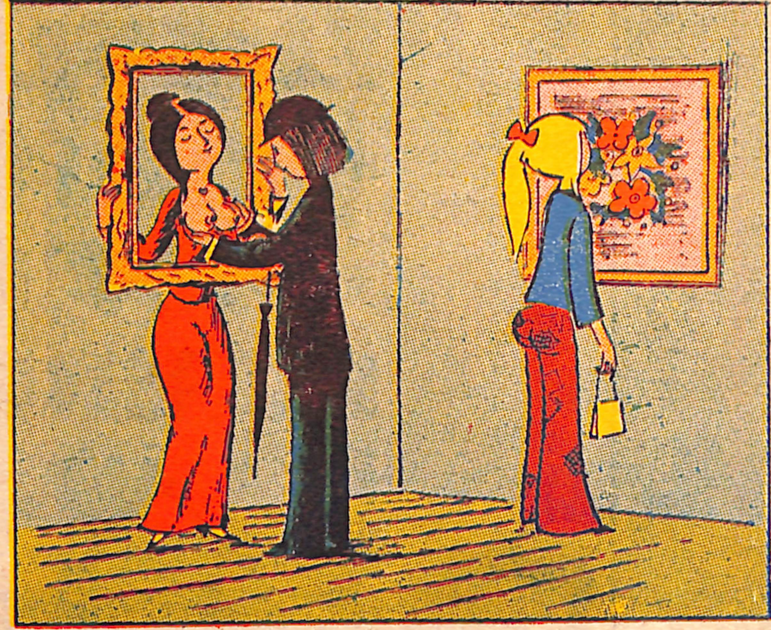
TÜRKİYE
EMLAK
KREDİ
BANKASI

Akbaba

YAZISIZ

– NE KADAR DA CANLI RESİM!

– İKİ GÖNÜL BİR OLUNCA SAMANLIK SEYRAN OLUR. O HALDE YOĞURTSUZ DA AYRAN OLUR. (OLUR MU?)

